

PLAN DE ORDENACIÓN DO LITORAL

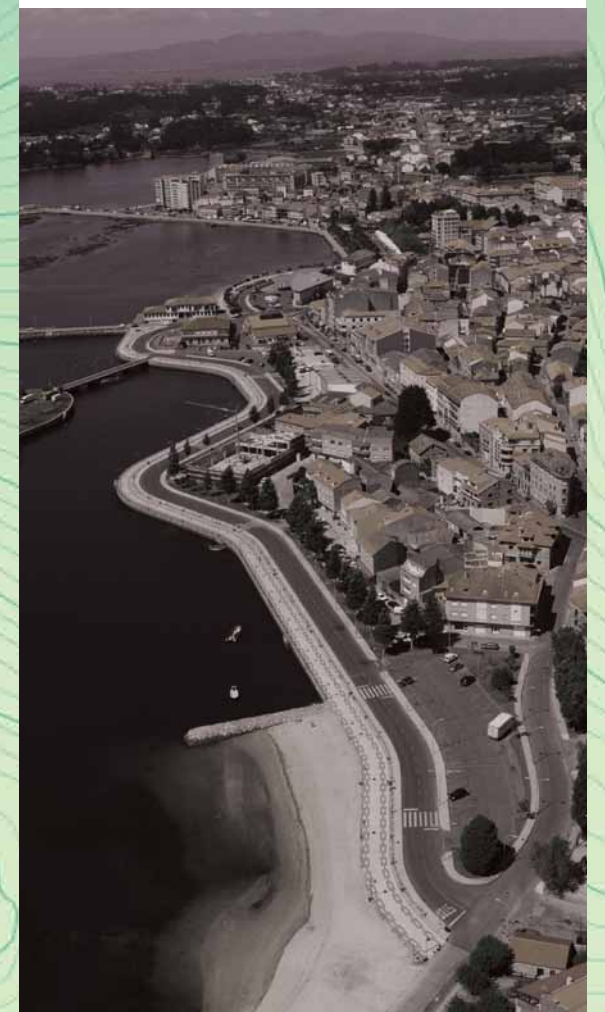

XUNTA
DE GALICIA

TÍTULO I

CAPÍTULO 3

O Goberno do territorio
e a súa participación

1.	PARTICIPACIÓN INSTITUCIONAL E SOCIAL NO PROCESO DE ELABORACIÓN DO PLAN DE ORDENACIÓN DO LITORAL	48
	1.1. Obxectivos do proceso de participación	48
	1.2. Exploracións participativas cos concellos	48
2.	CUESTIONARIO DELPHI A ACTORES INSTITUCIONAIS E SOCIAIS. DIAGNÓSTICO PERCIBIDO	49
3.	SISTEMA DE TRABALLO PARA O DESENVOLVEMENTO DA ENQUISA A EXPERTOS CO MÉTODO DELPHI SOBRE O PLAN DE ORDENACIÓN DO LITORAL DE GALICIA	50
4.	CUESTIONARIO DELPHI	51
	4.1. Modelo Territorial	51
	4.2. Medio natural, sostibilidade, patrimonio cultural e paisaxe	54
	4.3. Modelo dedesenvolvemento económico	62
	4.4. Poboación e actividade económica	66
	4.5. Calidade de vida e uso público	70
	4.6. Infraestruturas	74
	4.7. Enerxía	76

1. PARTICIPACIÓN INSTITUCIONAL E SOCIAL NO PROCESO DE ELABORACIÓN DO POL

Definir un modelo territorial para o futuro do litoral de Galicia é sobre todo un proxecto colectivo de reflexión sobre un horizonte con independencia da conxuntura política e dos distintos ciclos económicos. Para isto cómpre traballar coa cidadanía nas distintas fases de elaboración do documento, tendo en conta que o POL non pode ser un simple instrumento técnico senón que debe, e aspira a ser, a manifestación da sociedade galega. Un proxecto de gobernación do territorio baseado na elección dun novo modelo territorial para Galicia.

O POL é, sobre todo, un conxunto de medidas para construír en harmonía unha sociedade cunha calidade de vida maior e máis respectuosa co seu contorno.

Isto é así tendo en conta que a responsabilidade última da xestión deste plan está compartida entre as administracións e a cidadanía. Xa sabemos que un Plan non é nada se non hai vontade de cumprilo.

Para que funcione de maneira efectiva o POL debe ser un “caderno de Bitácora”, un auténtico plan de gobernación. É dicir, unha referencia común, asumida democraticamente, sobre a que os actores públicos e privados desenvolvan as súas estratexias e proxectos.

Hase construír, polo tanto, a necesidade de promover a concertación entre as diversas instancias públicas e privadas que interveñen na configuración do territorio litoral de Galicia. Un territorio no que conflúen de maneira simultánea todas as administracións (xeral, o Estado, autonómicas, provinciais e locais), así como diversas institucións, propietarias do solo, promotores e empresarios.

Polo tanto o acordo e a cooperación son os únicos escenarios posibles para a consecución dun pacto polo territorio.

1.1. OBXECTIVOS DO PROCESO DE PARTICIPACIÓN

Este pacto polo territorio é o obxectivo do proceso de participación. Á tramitación ordinaria establecida na lexislación e descrita no Capítulo I deste título quíxose incorporar un proceso previo de participación institucional e social no proceso de elaboración do POL.

Por este motivo considerouse necesario incorporar ao proceso de elaboración diagnóstica e propositiva o contraste coa percepción da realidade e as estratexias dos actores.

Para iso, ademais da visita e entrevistas cos responsables e técnicos dos concellos incluídos no ámbito de estudo (exploracións participativas cos municipios), a solicitude de información e as consultas coas distintas Consellerías e organismos do Estado con competencias no ámbito de estudo, realizouse un cuestionario aberto a unha serie de actores escollidos polo seu coñecemento e participación como axentes do territorio.

Estas accións e outras, que se levarán a cabo ao longo de todo o proceso de elaboración do POL perseguen:

- Coñecer e promover as estratexias e actividades relacionadas cos obxectivos do POL.
- Promover a sensibilidade ambiental e o compromiso social e institucional por un desenvolvemento sostible.
- Xerar o debate sobre a situación dos sectores económicos e os valores do territorio implicado.
- Comprometer ao tecido social e empresarial no desenvolvemento do POL.
- Crear un ambiente de compromiso e cohesión co conxunto de organismos e institucións de carácter público e privado en torno ao POL.

1.2. EXPLORACIÓNS PARTICIPATIVAS COS CONCELLOS

Para o correcto desenvolvemento dos traballos do POL e co obxectivo de asegurar que se comprenden os obxectivos perseguidos polas distintas administracións implicadas, realizáronse unha serie de reunións de coordinación cos axentes implicados, nas que se pretendeu detectar as cuestións máis importantes que o POL debe tratar para responder ás inquietudes por eles expostas.

Deste xeito realizáronse unha serie de entrevistas co seguinte contido:

- Recollida das necesidades de cada un dos municipios e a súa visión particular do moldeo desexable de xestión do litoral.
- Recollida de suxestións sobre accións e estratexias concretas en cada termo municipal.
- Recollida das opinións e suxestións dos concellos en relación ás súas necesidades: o que esperan do POL, o que necesitan do POL.
- Recollida de información sobre os elementos valiosos desde o punto de vista do patrimonio natural e cultural de cada termo municipal.
- Infraestruturas e servizos con incidencia no ámbito de estudo.
- Plans, proxectos e estratexias en curso.

Este proceso completárase á vista do presente documento cunha resposta dos concellos, agora xa co modelo proposto polo POL durante o trámite de audiencia prevista para os mesmos na lexislación de maneira previa á aprobación inicial do POL. Podendo avaliar neste momento de maneira máis concreta se se viron satisfeitas as súas expectativas co obxectivo de conseguir o pretendido pacto por un novo modelo de planificación territorial. Pasando así, da estridencia de múltiples melodías tocadas ao unísono a unha única, interpretada por varios axentes.

Esteiro de Ramallosa. Ría de Vigo.

2. CUESTIONARIO DELPHI A ACTORES INSTITUCIONAIS E SOCIAIS. DIAGNÓSTICO PERCIBIDO

Ao longo do proceso de análise da información territorial, afeccións, plans e proxectos susceptibles de incidir sobre o ámbito territorial do POL, realizouse unha Exploración Participativa que permita acceder o diagnóstico percibido por parte dos actores institucionais e sociais.

A consideración do territorio como unha realidade en proceso permanente de cambio debido á incidencia da acción humana transformadora, conduce a necesidade de establecer unha correspondencia entre os planos de análise e da realidade urbanística. Esta última é pola súa parte froito das políticas e estratexias con incidencia territorial desenvolvida polas Administracións e actores económicos e sociais.

Por este motivo, pareceu necesario incorporar ao proceso de elaboración diagnóstica e propositiva o contraste coa percepción da realidade e estratexias dos diferentes actores cun dobre obxectivo:

a) Contrastar as dimensións estruturais e subxectivas da identidade territorial, ampliando o obxecto das exploracións analíticas en función da percepción dos problemas e oportunidades por parte dos actores sociais.

b) Potenciar a través da participación da comunidade, a identificación dos problemas e formulación de estratexias. Os patróns de identidade territorial e cohesión social derivada da conciencia de compartir un mesmo territorio.

Este cuestionario permitiranos obter información sobre a problemática detectada, as propostas de solución así como os axentes involucrados mediante a aproximación a estes desde as diferentes Administracións Públicas, de maneira que permítanos obter unha visión global das necesidades do territorio e así axustar as propostas de ordenación do futuro POL de Galicia.

Neste sentido, esta metodoloxía expón, en primeira instancia, a presentación dun cuestionario “DELPHI” con obxecto, non só de conseguir información relevante, senón de intentar recoller as opinións, percepcións e criterios que sobre os déficits e potencialidades do territorio poidan ser achegados polos representantes institucionais e sociais a nivel municipal, provincial ou rexional e, en xeral, por todas as forzas vivas da comunidade interesada na planificación do territorio e o desenvolvemento rexional da área.

O método Delphi é un método xeral de prospectiva. O seu obxectivo é o de coñecer a contorna no que se vai a desenvolver o plan con expresión das súas ameazas e oportunidades e a súa evolución de futuro.

Trátase, por tanto, de estudar este futuro no que se refire a evolución dos factores da contorna técnico-socio-económicos e as interaccións entre estes factores. Deste xeito as organizacións poden desenvolver os seus plans estratéxicos coa seguridade de que se van conseguir os obxectivos que a longo prazo estaban previstos.

Dentro dos métodos xerais de prospectiva, o método Delhi pertence aos denominados de grupo de expertos.

O método Delphi pretende extraer e maximizar as vantaxes que presentan os métodos baseados en grupos de expertos e minimizar os seus inconvenientes. Desta forma espérase obter un consenso o máis fiable posible do grupo de expertos.

Este método presenta tres características fundamentais:

- Anonimato: Durante un Delphi, ningún experto coñece a identidade dos outros que compoñen o grupo de debate.
- Iteración e realimentación controlada: A iteración conséguese ao presentar varias veces o mesmo cuestionario. Como, ademais, vanse presentando os resultados obtidos cos cuestionarios anteriores, conséguese que os expertos vaian coñecendo os distintos puntos de vista e poidan ir modificando a súa opinión se os argumentos presentados parécenlles máis apropiados que os seus.
- Resposta do grupo en forma estatística: A información que se presenta aos expertos non é só o punto de vista da maioría, senón que se presentan todas as opinións indicando o grao de acordo que se obtivo.

O cuestionario estrutúrase en torno ás seguintes sete áreas temáticas principais:

- MODELO TERRITORIAL
- MEDIO NATURAL, SOSTIBILIDADE, PATRIMONIO CULTURAL E PAISAXE
- MODELO DE DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO
- POBOACIÓN E ACTIVIDADE ECONÓMICA
- CALIDADE DE VIDA E USO PÚBLICO
- INFRAESTRUTURAS
- ENERXÍA

Para cada unha destas áreas desenvólvense unha serie de preguntas tanto abertas coma pechadas que permiten identificar as ideas predominantes tras a análise do grupo de entrevistados.

I.3.02

Illa de Arousa e arquipélago de Rúa e Os Guidoiros. Ría de Arousa.

3. SISTEMA DE TRABALLO PARA O DESENVOLVEMENTO DA ENQUISA A EXPERTOS CO MÉTODO DELPHI SOBRE O POL DE GALICIA

O Método Delphi é un proceso sistemático e iterativo encamiñado á obtención de opinións, e se é posible de consenso, dun grupo representativo de expertos.

O método DELPHI consiste na contrastación da opinión dun panel de expertos sobre un escenario caracterizado pola incerteza no que hai que tomar un conxunto de decisións sobre opcións de planificación, a través dun sistema de preguntas (cuestionario) definidas pola dirección técnica.

As preguntas propuxéronse mediante un cuestionario aberto que permite recoller literalmente a opinión manifestada, e foron respondidas individualmente por cada experto quen as remitiu ao grupo coordinador.

Unha vez elaborado o cuestionario procedeuse a realizar unha serie de entrevistas persoais a cada un dos expertos para que emitisen as súas respostas permitindo así mesmo respondelas nun prazo suficiente por vía electrónica.

O grupo de expertos seleccionados respondeu a dous perfís:

- Especialistas: persoas con coñecementos e experiencia en procesos de planificación territorial, capacidade predictiva e obxectividade.
- Afectados: persoas que non se distingan por ter un coñecemento superior ao normal na área de estudo pero cuxas actividades veranse afectadas polas decisións do POL.

A entrevista presentouse a unha mostra de 36 expertos, dos que 5 declinaron responder. Dos 31 restantes obtivéronse unha serie de respostas cuxo resultado preséntase a continuación.

A estratificación dos expertos enquisados respondeu a:

- a)** Autoridades e representantes políticos locais, rexionais e outros representantes políticos, que en conxunto suman un total de 7 entrevistados, acadando o 20% da mostra.
- b)** Representantes sociais, que como conxunto suman 24 entrevistados, e que supuxeron o 80% dos enquisados, incluíndose entre estes:

ESTRATIFICACIÓN DA MOSTRA

• AUTORIDADES E REPRESENTANTES POLITICOS	TOTAL 7
• Autoridades Provinciais	
• Autoridades Rexionais	
• Outros representates políticos	
• REPRESENTANTES SOCIAIS	TOTAL 24
• Empresarios Industriais	
• Empresarios Turíticos	
• Representantes do Medio Agrario	
• Sindicatos	
• Universidades e Institucións	
• Organizacións sociais e ONGs	
• Profesionais libres	
• Medios de Comunicación	
• TOTAL PANEL DE EXPERTOS	TOTAL 31

4. CUESTIONARIO DELPHI

A continuación expónse o cuestionario empregado para a análise DELPHI dirixido a identificar os elementos estruturantes da estratexia do POL de Galicia. As primeiras cuestións que aquí se propoñen teñen como obxectivo identificar aqueles elementos que, segundo a opinión dos expertos, deben ser tidas en conta na estratexia territorial do POL. A amplitude do ámbito de estudo, ao estenderse ao conxunto dos ámbitos afectados polas opcións a introducir no POL, sen dúbida de carácter multidimensional, requiren dun exercicio previo de enfoque ao que vai dirixido este cuestionario.

4.1. MODELO TERRITORIAL

4.1.1. Vantaxes competitivas de Galicia.

Enumere as 5 zonas ou os elementos da súa Provincia que presentan un maior nivel de excelencia, é dicir, aqueles espazos, actividades, potencialidades, fitos ou características que poidan considerarse como puntos fortes nos que apoiar o futuro desenvolvemento do Territorio.

A partir das respostas analizadas pódense agrupar en tres grandes grupos de compoñentes ou elementos que han de contribuír a sustentar o modelo de desenvolvemento territorial. Estes son:

- A variedade paisaxística do territorio, conformado polas súas numerosas aldeas e rede de estradas e camiños, polo seu extenso e singular litoral, rías, vales fluviais interiores, espazos naturais, patrimonio histórico cultural (románico, Camiño de Santiago), clima, prezos competitivos, a riqueza gastronómica e a ausencia dun turismo masificado, constitúense como elementos clave para DIVERSIFICAR A ACTIVIDADE TURÍSTICA e O SECTOR TERCIARIO con potencial de desenvolvemento.
- A vocación produtiva do territorio, para a agricultura, as enerxías renovables (eólica), a pesca e o marisqueo, a acuicultura, a construción naval, a industria conserveira, a extracción de materias primas (minerais, recursos marítimos, forestais, gandeiros, enerxéticos, etc.), a industria téxtil, a vitivinícola, xunto coa súa posición estratéxica no eixe Atlántico a nivel para o tránsito de mercadorías por vía marítima e terrestre e os polos de desenvolvemento industrial e investigación, han de contribuír a desenvolver a ECONOMÍA a pesar da perifricidade do territorio respecto a Madrid e o resto do país.
- As tres universidades galegas xunto co nivel cultural dos galegos e o seu carácter resultado de ser un pobo emigrante e polo tanto aberto e tolerante presentan unha serie de potencialidades a nivel de desenvolvemento SOCIOECONÓMICO.

Non obstante cómpre destacar que se sinalaron importantes diferenzas estruturais e de desenvolvemento existente entre interior e litoral galego que han de resolverse para o desenvolvemento territorial conxunto.

4.1.2. Considera que a capacidade de acollida do territorio Litoral de Galicia, tanto de actividades económicas, como de desenvolvementos urbanísticos encóntranse superados?

Actividades económicas

Si ☐ Non ☐

Desenvolvementos urbanísticos

Si ☐ Non ☐

O 87% dos entrevistados considera que a capacidade de acollida do territorio para as actividades económicas NON está superada mentres que tan só o 13 pensa% que si está superada.

CAPACIDADE DE ACOLLIDA DO TERRITORIO SUPERADA EN CANTO A ACTIVIDADES ECONÓMICAS

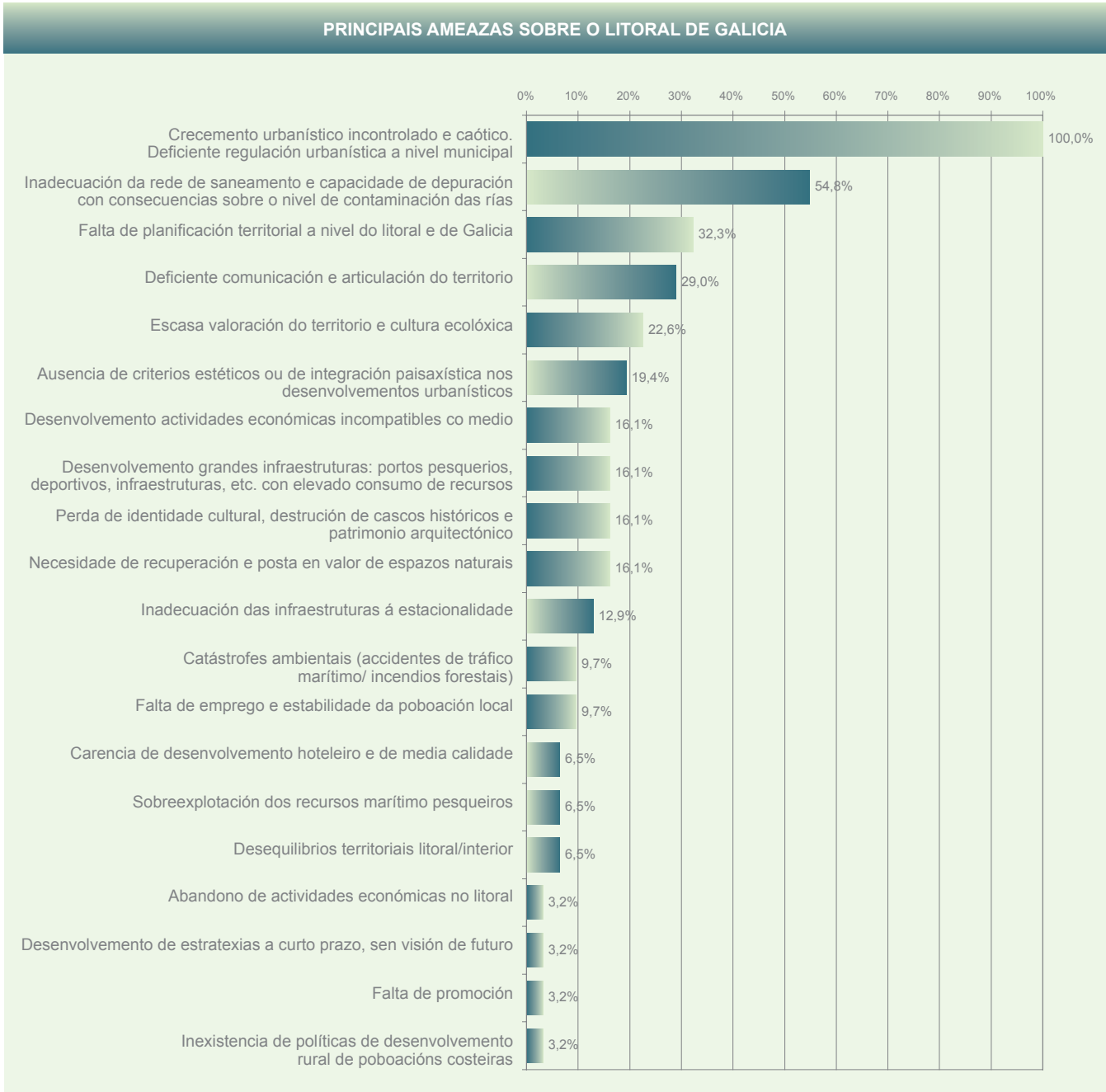

En canto aos desenvolvementos urbanísticos, o 70% dos entrevistados considera que a capacidade de acollida do territorio para desenvolvementos residenciais tampouco está superada fronte a un 30% que considera que si está superada.

Das entrevistas advírtese certa preocupación en canto á masificación de certas áreas litorais e á necesidade dun maior control en ambos os dous casos.

CAPACIDADE ACOLLIDA DO TERRITORIO SUPERADA EN CANTO A DESENVOLVEMENTOS URBANÍSTICOS

4.1.3. Identifique as 5 principais ameazas que afectan ao litoral de Galicia.

Do total de respostas recibidas destaca unanimemente a preocupación polo desenvolvemento urbanístico incontrolado a nivel municipal, expresado a través de diversas acepcións como a deficiente regulación urbanística a nivel municipal, a improvisación dos proxectos, a ocupación descontrolada do territorio, a falta de coñecemento urbanístico, a ausencia de planeamento urbanístico a nivel municipal, urbanismo desenfreado, etc.

Outro dos temas máis preocupantes no litoral galego é a incapacidade da rede de saneamento e depuración, ben pola inexistencia deste ben polo infradimensionamento, o que comporta un aumento da contaminación das rías con consecuencias significativas sobre o medio natural e a actividade produtiva.

Demándase unha planificación de carácter supralocal, nalgúns casos para o litoral, noutros para toda Galicia, con obxecto de eliminar os desequilibrios existentes entre litoral e interior e de establecer unha planificación diferenciada por tramos do litoral en función das características particulares de cada un deles.

Outra ameaza sinalada é a ausencia ou escasa valoración do territorio e a falta de cultura ambiental, ecolóxica da poboación galega sobre o seu territorio.

Seguido, aparecen como importantes ameazas os grandes proxectos de infraestruturas (estradas, portos pesqueiros, deportivos, paseos marítimos, etc.) que xunto cos desenvolvementos económicos e industriais provocan un importante aumento de consumo dos recursos naturais e un grande impacto paisaxístico.

Outras ameazas detectadas en menor medida son a perda de identidade do territorio, pola destrución de cascos históricos e patrimonio arquitectónico en vilas costeiras e pola falta de criterios urbanísticos de integración das novas construcións (“feísmo”).

A estacionalidade comporta a inadecuación dos equipamentos e servizos e a falta de emprego estable así como un desigual e ás veces insuficiente desenvolvemento hoteleiro, que se caracteriza pola súa media calidade.

A sobreexplotación de recursos marítimos preséntase como unha ameaza sobre o litoral aínda que en menor medida.

Menciónanse así mesmo, a falta de articulación do litoral co resto do territorio, a falta de promoción e a falta de políticas de desenvolvemento rural dos espazos do litoral costeiro.

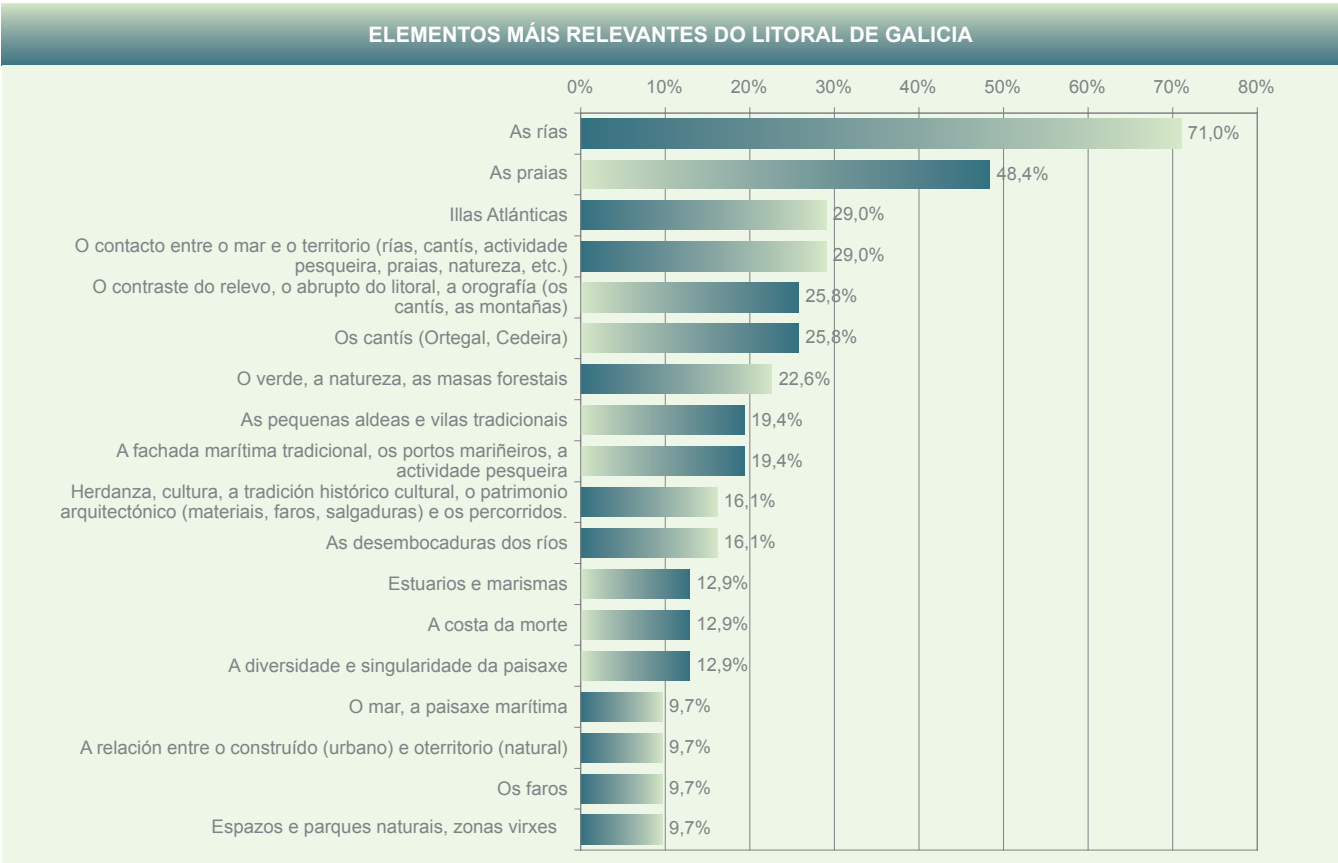
4.1.4. 5 Opcións estratéxicas de cara ao futuro: enumere nunhas liñas aqueles proxectos ou iniciativas que considere fundamentais para o futuro do litoral.

Como proxectos ou iniciativas estratéxicas de cara ao futuro desenvolvemento territorial do litoral galego destacan as seguintes:

- Aprobación de instrumentos de ordenación do territorio e adaptación do planeamento municipal a eles. Xestión integral e sostible do litoral.
- Desenvolvemento das estruturas de comunicación pendente (estradas, ferrocarril, portos, etc.) prestando atención á súa afección ambiental.
- Potenciar estratexias de desenvolvemento sostible e fomentar a protección dos espazos naturais.
- Diversificar a economía (agricultura ecolóxica, enerxías alternativas, marisqueo, acuicultura, pesca) e o turismo aproveitando e adaptándoo aos recursos existentes e fomentando un turismo de calidade.
- Aposta pola cultura, o patrimonio, o medio natural e a paisaxe.
- Axeitar a oferta residencial e de servizos á demanda existente.
- Axustar a protección de 500 metros costeiros e as actividades permitidas.
- Planificación a longo prazo.
- Integración de criterios paisaxísticos urbanísticos (tipoloxía)
- Mellora da rede de saneamento integral
- Frear o despoboamento, promovendo a economía local.
- Aumentar o nivel cultural dos galegos en relación coa defensa do territorio e os seus valores.
- Harmonizar litoral e interior.
- Racionalizar situación de infraestruturas.

4.1.5. Propoña 5 principios para desenvolver unha xestión sostible do territorio do litoral de Galicia.

- Planificar entre todos, con vistas a longo prazo, o litoral pero tendo en conta a súa relación co resto do territorio cunha normativa clara, flexible e adaptada ás singularidades do territorio, evitando o “feísmo” a través dun desenvolvemento normativo axeitado.
- Ocupación racional e ordenada do solo cunha planificación a longo prazo e coa participación dos municipios baixos unhas directrices xerais emanadas desde un organismo coordinador.
- Aumentar a participación da sociedade (cidadáns e axentes económicos e sociais) na toma de decisións e na xestión.
- Aumentar a cooperación e coordinación entre administracións. Planificación consensuada.
- Compatibilizar a protección dos espazos naturais e aqueles máis sensibles e o desenvolvemento económico a través de leis flexibles adaptadas á realidade e ás capacidades reais do territorio, fundamentadas nun coñecemento previo e exhaustivo do territorio.
- Apostar por alternativas de desenvolvemento económico sostible (extractiva, gandería, agricultura, turismo, industria, I+D+i, etc.) e diversas.
- Explotación sostible dos recursos mariños, naturais, agrarios, etc.
- Apostar por un urbanismo sostible e regulado por un ente supralocal tendo en conta que o litoral é a zona de maior desenvolvemento.
- Potenciar as infraestruturas de comunicación e evitar desequilibrios interior/litoral e Galicia / Portugal/ resto de España a través de portos, infraestruturas viarias e ferrocarrís cun desenvolvemento equilibrado sobre o territorio e minimizando o impacto destes.
- Evitar o desenvolvemento disperso dos grandes núcleos de poboación, tender cara á concentración da poboación e integrar os núcleos rurais tradicionais na ordenación territorial. Xestión integral do ciclo da auga: Mellorar o sistema de saneamento e depuración do litoral.
- Apostar polas enerxías renovables e o medio natural.
- Impulso ás áreas protexidas mediante plans de xestión.
- Formar as persoas, sensibilizar e promover o litoral galego.
- Implementar criterios urbanísticos acordes coa paisaxe (materiais, alturas, tipoloxías, etc.)
- Divulgar, comunicar, o litoral galego ofertando a diversa oferta turística (sendeirismo, turismo rural, deportes náuticos, gastronomía, cultura, arquitectura, etc.)
- Evitar o modelo turístico de sol e praia, característico do mediterráneo e non axeitado ao litoral galego.

As Eiras. Ría de Vigo. Rías Baixas

4.2. MEDIO NATURAL, SOSTIBILIDADE, PATRIMONIO CULTURAL E PAISAXE

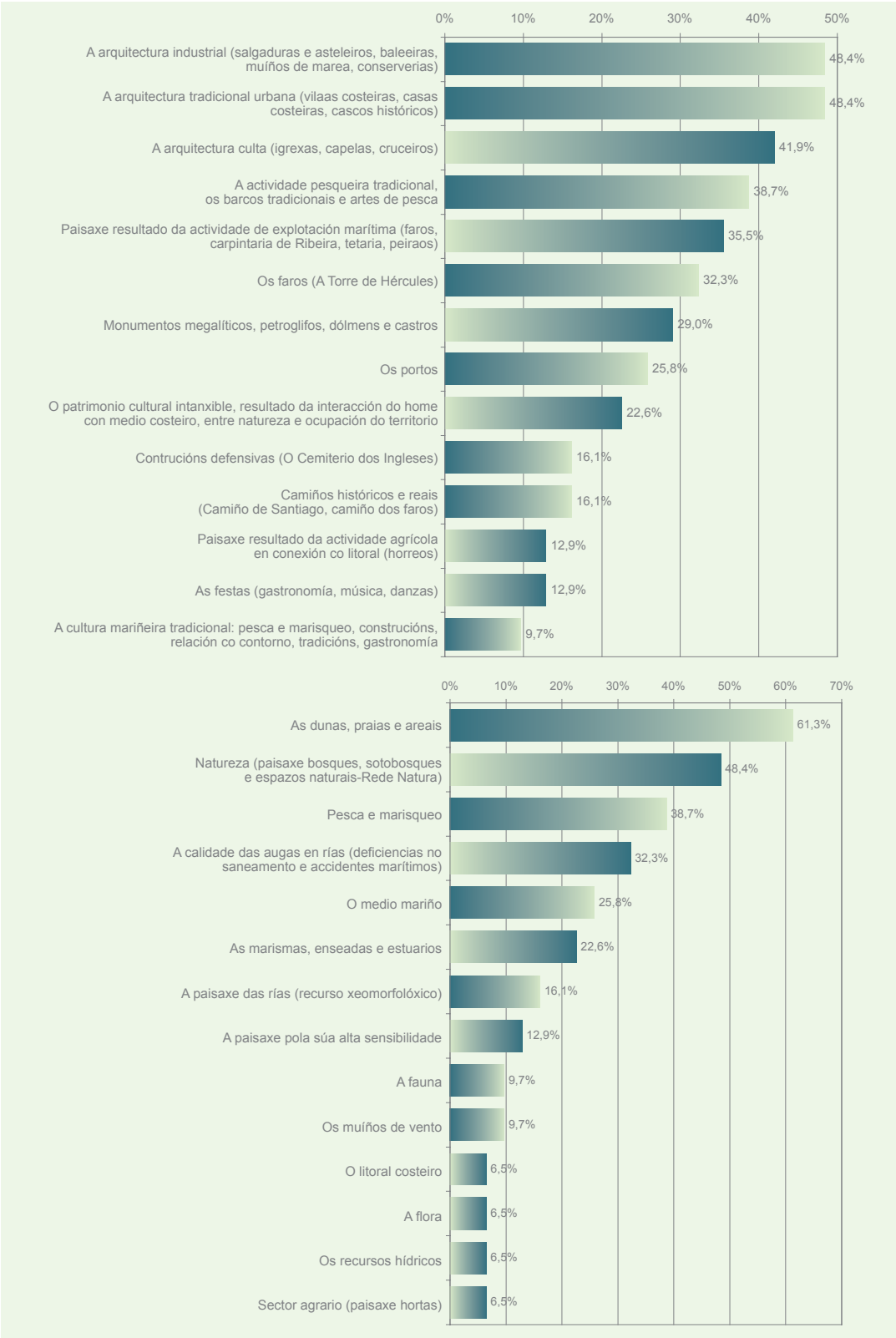
4.2.1. Identifique os 5 elementos da paisaxe máis relevantes do litoral de Galicia.

Como elementos máis relevantes da paisaxe de Galicia os entrevistados destacan por riba de todas as rías galegas, tanto as do norte como as do sur, as praias (entre as que destaca o Areal de Corrubedo, a Praia da Lanzada, As Catedrais), as Illas Atlánticas (polos seus valores naturais e paisaxísticos).

Destaca tamén a percepción do contacto entre o mar e a terra a través da liña de costa, diversa, abrupta nos cantís e suave na desembocadura dos ríos e praias), o contraste entre mar e o litoral marítimo coas actividades pesqueiras tradicionais, os portos e faros, fronte á orografía montañosa do interior, os campos verdes e as masas forestais que envolven ás rías.

Outro dos aspectos postos en valor é o rico patrimonio histórico cultural, apreciable na rede de camiños, a arquitectura (igrexas románicas, faros, fábricas de salgadura), os materiais de construción, etc.

En menor medida aparecen sinalados espazos máis concretos da paisaxe litoral galego como poden ser as bateas de marisco, os sistemas dunares, a poboación, os fondos mariños, etc.

4.2.2. Identifique os 5 valores máis relevantes do patrimonio cultural do litoral de Galicia.

Entre os valores máis destacados do patrimonio cultural do litoral de Galicia destaca o patrimonio cultural legado da relación do home co medio, especialmente no que fai á actividade marítima, a través da arquitectura tradicional de vilas, portos, industrias (salgaduras, conserveiras, baleeiras), faros, embarcacións, gastronomía, etc.

Seguido valórase o patrimonio arquitectónico de tipo relixioso (igrexas, capelas, etc.), os monumentos megalíticos (castros, petroglifos, etc.), o defensivo, a rede de camiños e sendas, e o patrimonio intanxible caracterizado pola cultura, as tradicións, a música e danzas populares, etc.

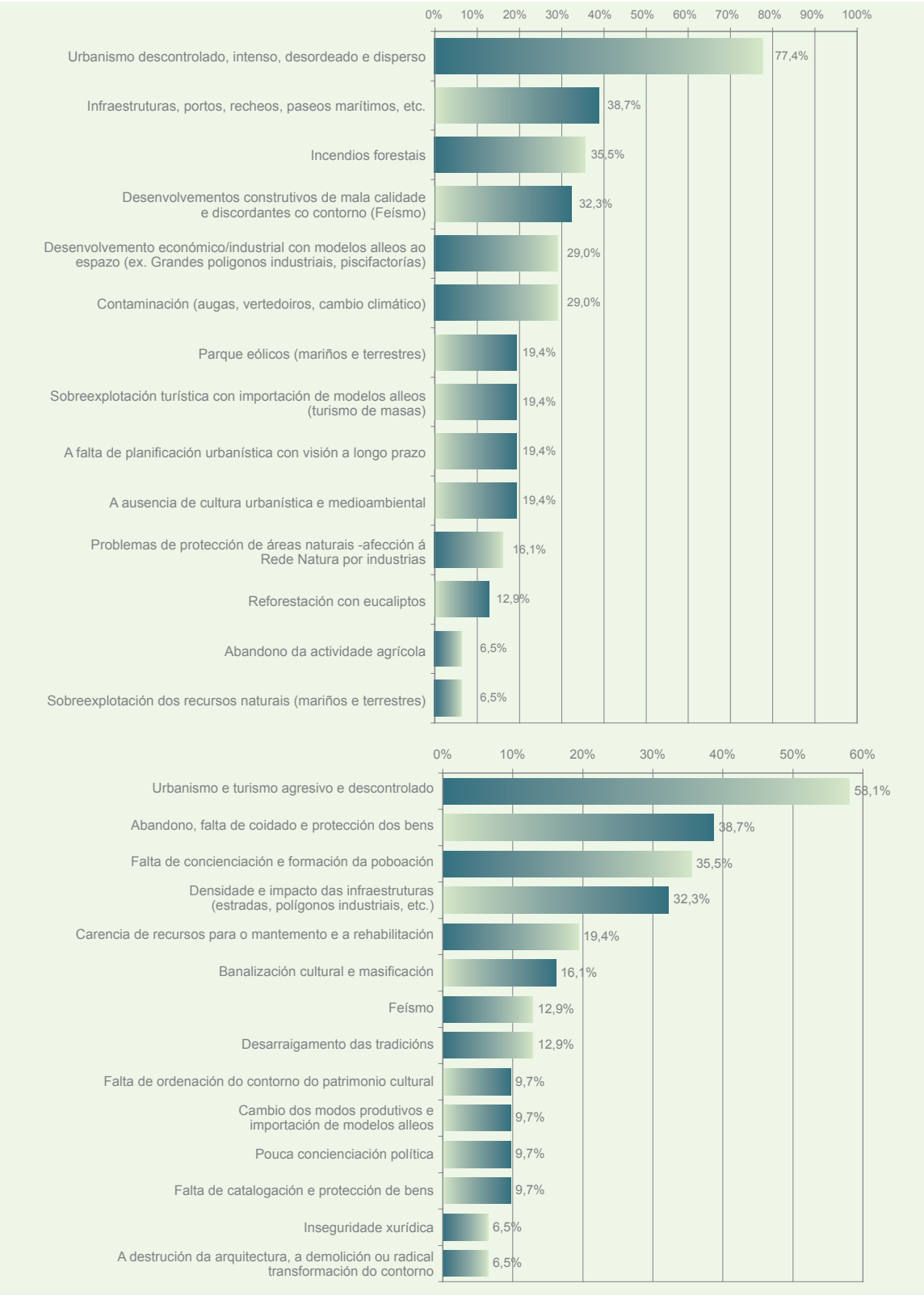
4.2.3. Determine os 5 recursos naturais e ambientais máis sensibles no litoral de Galicia.

Detéctase unha clara preocupación polas praias e especialmente polos sistemas dunares do litoral. Como recursos naturais, a pesca e o marisqueo vense ameazados tanto pola calidade das augas como pola importación de especies foráneas.

A natureza predominante no litoral (bosques, sotobosques) aparece como un dos elementos máis ameazados. Tamén lle mencionan os espazos protexidos pola Rede Natura, o que suxire unha necesidade de implementar sistemas de xestión eficaz.

A mala calidade da auga é unha ameaza evidente que afecta esencialmente ás rías (consecuencia do deficiente sistema de saneamento), ao litoral (polos accidentes marítimos) e ao medio mariño que ademais se ve ameazado por unha sobreexplotación dos seus recursos.

Ante esta pregunta sinálase a paisaxe en xeral como gran ameazado ben polo desenvolvemento de calquera actuación que poida orixinar un grande impacto paisaxístico, ben pola implantación e desenvolvemento de enerxías renovables.

4.2.4. Identifique as 5 ameazas máis importantes para a calidade da paisaxe do litoral de Galicia.

A principal ameaza para a paisaxe é o urbanismo descontrolado e disperso que está tendo lugar nos últimos anos sobre o litoral ao abeiro dunha ausencia de planificación a longo prazo, unha falta de cultura urbanística e medio ambiental e baseado en modelos alleos ao territorio nos que predomina o “feísmo”.

O desenvolvemento de grandes infraestruturas (portos, paseos marítimos, recheos, etc.) destacan como outras das grandes ameazas do litoral.

Unha ameaza destacada é a dos incendios forestais, cuxo risco aumenta pola reforestación con eucaliptos de fácil combustión e polo abandono de actividades agrarias tradicionais que favorecen a aparición de matos.

Os parques eólicos tanto marítimos coma terrestres supón unha importante ameaza polo seu elevado impacto paisaxístico. Por último a falta de cultura territorial e ambiental detéctase como unha importante ameaza demandando actividades de formación e concienciación da poboación.

4.2.5. Identifique as 5 ameazas máis importantes dos elementos do patrimonio cultural do litoral de Galicia

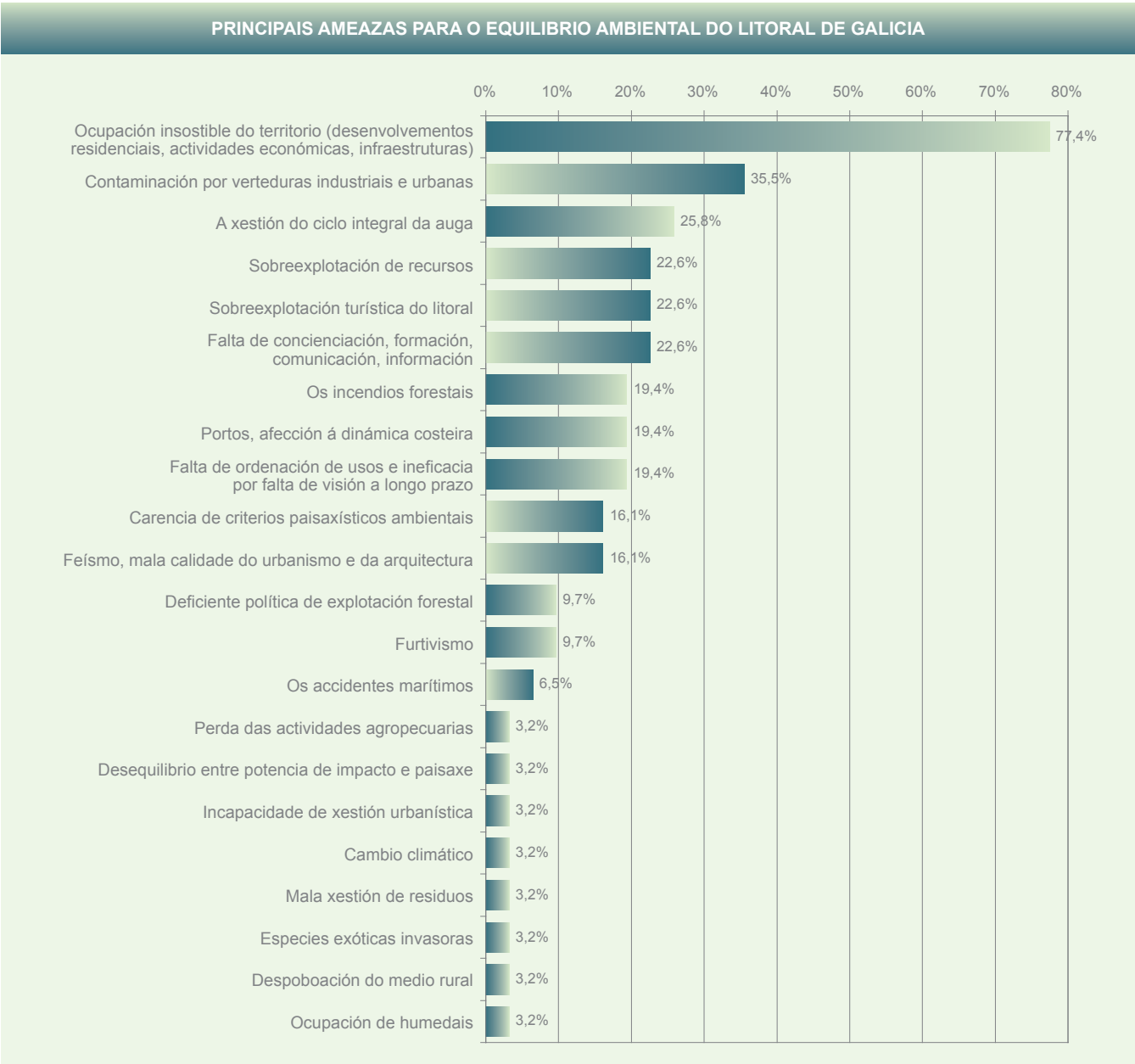
O patrimonio cultural do litoral galego vese ameazado en primeiro lugar polo urbanismo e o turismo tan intenso e descontrolado sobre a costa que non respecta nin o entorno tradicional onde se enmarcan os bens culturais nin as tipoloxías construtivas acordes co contorno.

Seguido o abandono e falta de coidado dos bens, ben por desinterese pola administración, ben por falta de concienciación pola poboación local e polos visitantes, ben por falta de medios que repercuten no patrimonio cultural, a súa conservación e a súa posta en valor.

O desenvolvemento de infraestruturas (estradas, portos, polígonos industriais, etc.) de maneira intensa sobre o territorio xunto co xa mencionado urbanismo ameazan o estado do patrimonio o que demanda a catalogación deste e a elaboración dun Plan para a súa ordenación. Este desenvolvemento masivo do turismo contribuíu a unha masificación e banalización da cultura. Así mesmo, o avellentamento da poboación, a emigración cara a outras zonas e a falta de formación e concienciación está contribuíndo a un desarraigamento e progresiva perda das tradicións.

Este desenvolvemento trouxo consigo a importación de modelos alleos á tradición que xunto co tradicional “feísmo” galego contribuíu á banalización de espazos ameazando o patrimonio cultural.

Demándase unha catalogación de bens que permita a súa protección axeitada, non desde un punto de vista estritamente conservacionista senón vinculándoo a actividades de explotación sostible.

Esteiro da Ramallosa. Ría de Vigo. Rías Baixas

4.2.6. Identifique as 5 ameazas máis importantes para o equilibrio ambiental do litoral de Galicia

Entre as ameazas máis importantes para o equilibrio ambiental destaca a ocupación insostible do territorio por parte de actividades residenciais, turísticas, infraestruturas e servizos, de maneira desordenada sen planificación e sen criterios de integración paisaxística nin ambiental, importando modelos externos que fomentan un turismo de masas.

Isto ten consecuencias sobre a dificultade de xestión dos residuos ao que se lle suma a importancia dos accidentes marítimos, a contaminación por verteduras e a deficiente xestión integral do ciclo da auga no litoral galego.

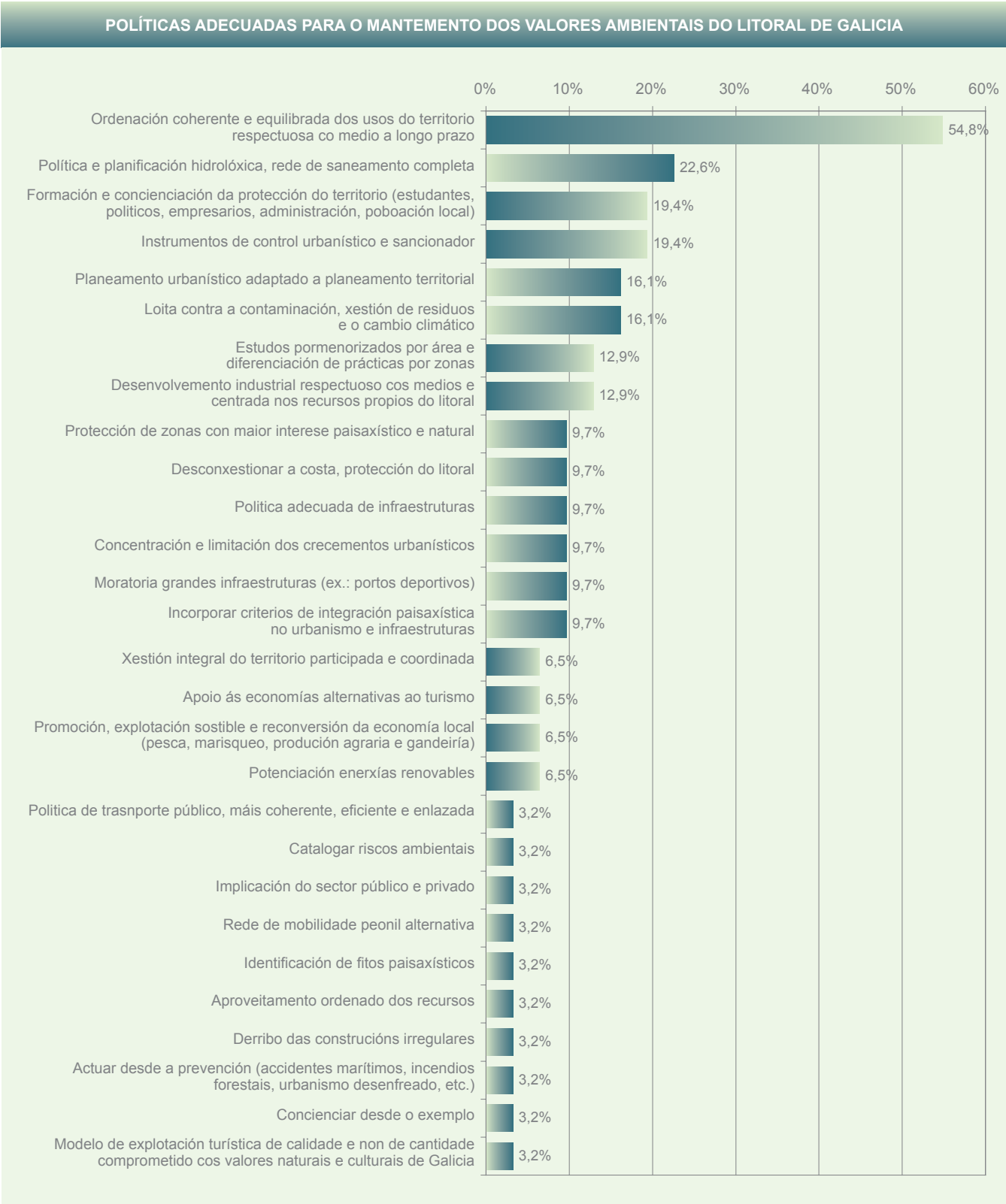
A falta de planificación a longo prazo maniféstase como unha ameaza sobre o equilibrio ambiental xa que desta derívanse os grandes proxectos infraestruturais (estradas, portos) e urbanísticos que supón unha importante ameaza ao territorio pola ocupación de solo, o alto consumo de recursos e a modificación das dinámicas naturais (dinámica costeira, corredores ecolóxicos, etc.).

A falta de concienciación e cultura da poboación, o furtivismo e os incendios forestais motivados por unha inadecuada planificación forestal contribúen a agravar as ameazas sobre o medio natural.

A perda das actividades agrarias tradicionais polo envellecemento da poboación tamén se considera unha ameaza.

*Esteiro do Sor.
Ría do Barqueiro.
Rías Altas.*

4.2.7. Identifique 5 políticas adecuadas para o mantemento dos valores ambientais do litoral de Galicia.

Ante esta pregunta os entrevistados deron múltiples respostas variadas como se aprecia no seguinte gráfico. De entre todas as respostas destaca a necesidade de establecer unha ordenación estratéxica do territorial para o litoral galego, diferenciada por zonas e vinculada ao resto do territorio galego. Este planeamento ha de ser consensuado e participativo, debendo o planeamento urbanístico axeitarse á planificación territorial. Este ha de ser ante todo respectuoso co medio ambiente e axeitado ás características particulares do territorio. Débense respectar os espazos naturais protexidos. Planificar as grandes infraestruturas, estradas, áreas industriais, crecementos urbanísticos, etc. ao ser os grandes condicionantes do territorio. Débese xustificar a necesidade de calquera novo desenvolvemento.

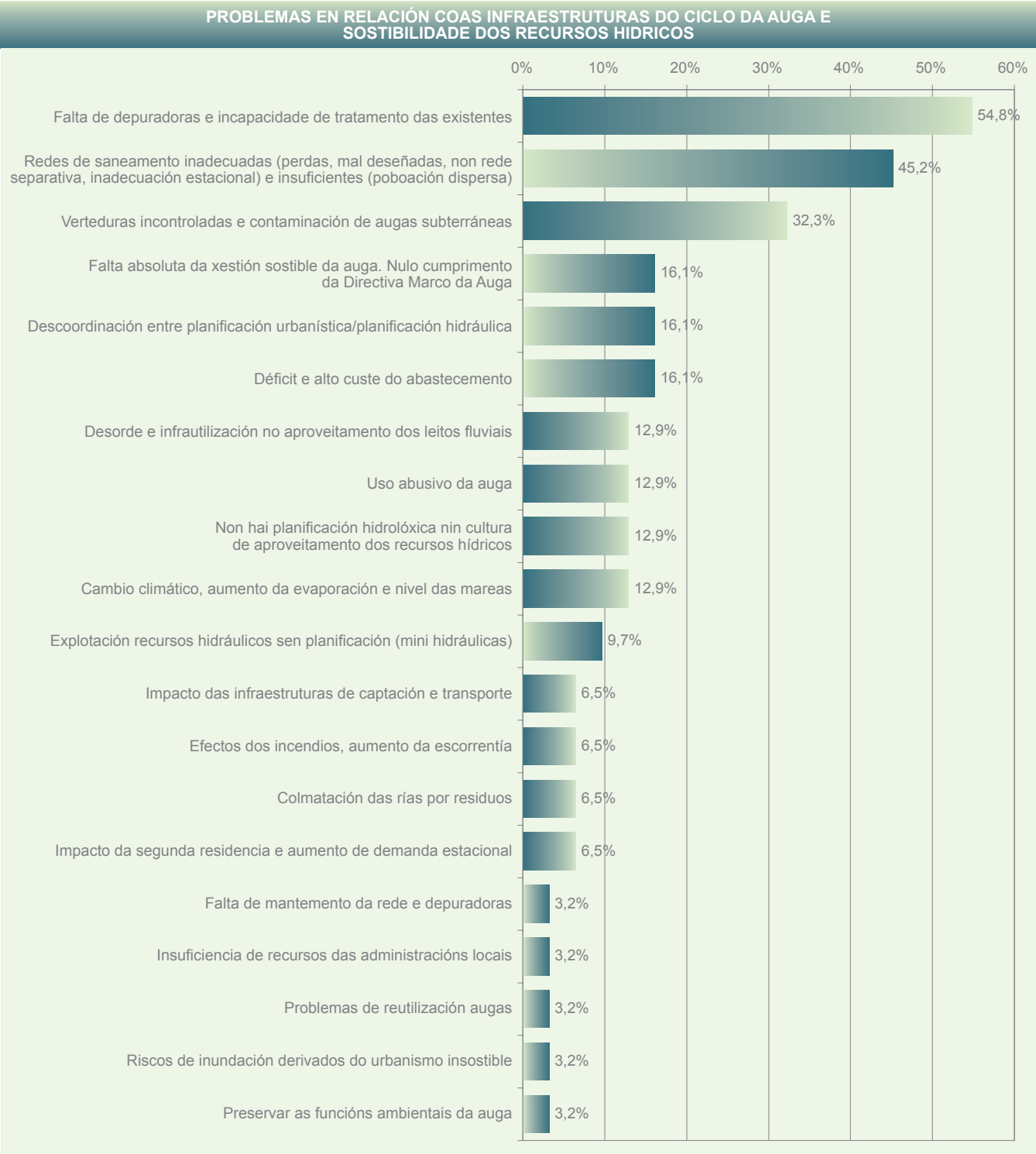
É conveniente traballar desde a prevención (ante incendios forestais, catástrofes marítimas, urbanismo descontrolado, etc.). De todas as formas expónse como necesario establecer medidas de control urbanístico de carácter sancionador en caso necesario así como derrubar aquelas construcións e desenvolvementos fóra da lei.

Débese formar e concienciar as persoas, todos os axentes involucrados na ordenación do territorio (administracións, empresarios, profesionais, do sector, escolares, etc.) para a súa implicación no desenvolvemento sostible do territorio.

Un aspecto clave demandada é a correcta planificación hidrolóxica do litoral mediante o desenvolvemento dunha rede de saneamento axeitada e con capacidade suficiente empregando as mellores técnicas dispoñibles para a depuración de verteduras evitando así a contaminación das rías. En materia de medio natural, destaca a preocupación pola xestión dos residuos e a potenciación de enerxías renovables.

Demándase tamén unha planificación axeitada de infraestruturas de mobilidade, que desconxestione o litoral e reequilibre os fluxos co resto do territorio. Expónse crear unha rede de mobilidade alternativa peonil ou de transporte público.

Sobre todo, de todas as respostas derívase unha preocupación pola consideración do territorio en calquera actuación e formulación política. A ollada debe facerse en función das características e recursos propios do territorio non importante modelos alleos con importantes consecuencias medioambientais.

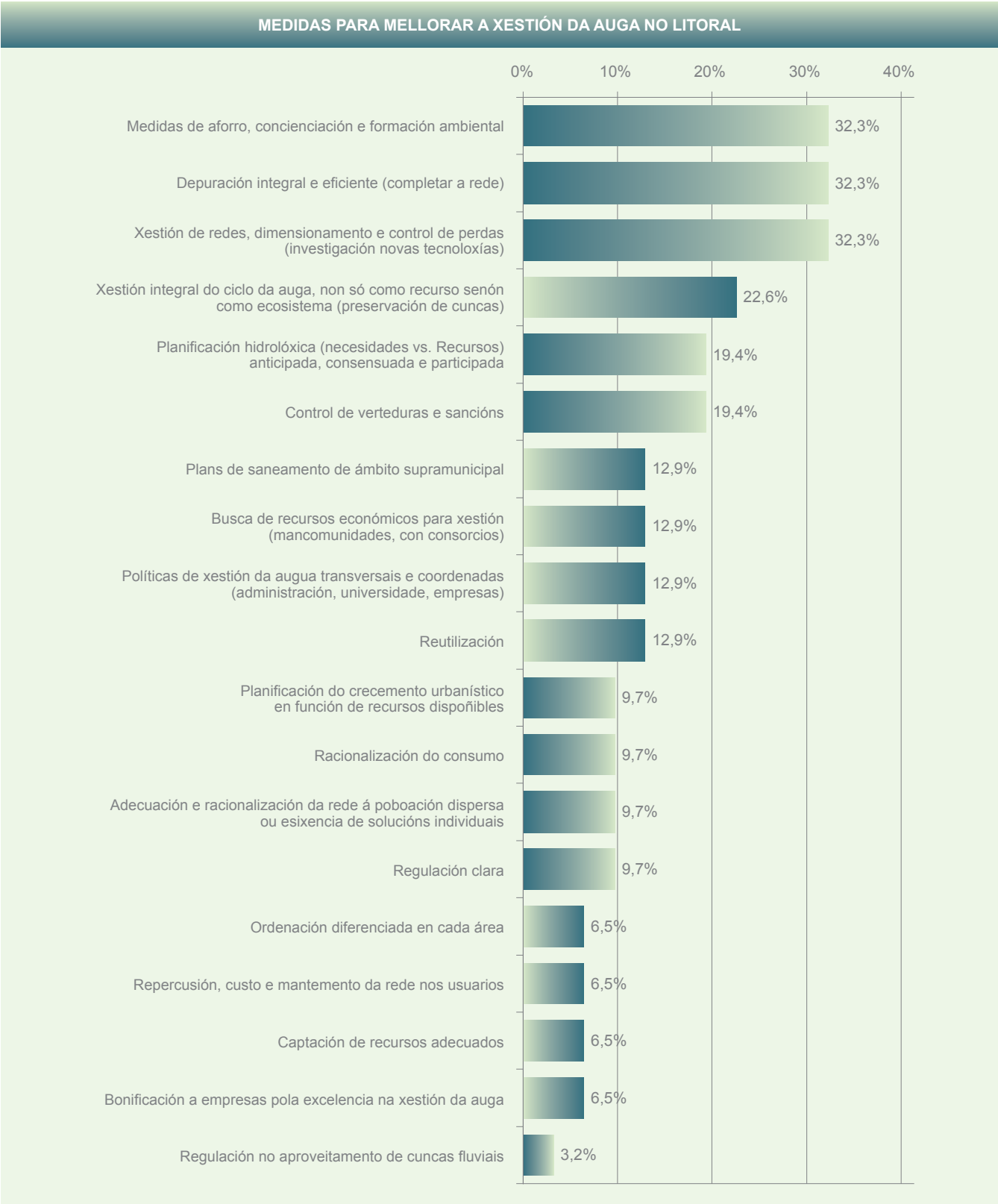

4.2.8. Identifique os 5 problemas máis importantes en relación coas infraestruturas do ciclo da auga e a sosti- bilidade dos recursos hídricos do litoral de Galicia.

Como problema máis importante destaca a inadecuación da rede de saneamento á realidade territorial pola súa obsolescencia, dispersión da poboación, non adecuación da súa capacidade aos picos estivais así como á falta de sistemas de depuración axeitada para esta situación ben por insuficiencia no número de depuradoras, ben pola insuficiente capacidade de tratamento destas ou pola falta de mantemento técnico.

Como problemas derivados destes destacan a contaminación de rías e augas subterráneas, a non reutilización de augas ao non dispor de rede separativa.

Sínálase como non existe unha planificación hidrolóxica que teña en conta os recursos hídricos dispoñibles e o crecemento urbanístico. Expóñense unhas primeiras propostas como son a planificación hidrolóxica, o apro- veitamento do resto de recursos hídricos, a adecuación da a rede de saneamento e depuración e medidas in- directas como a prevención do cambio climático, dos incendios forestais, a preservación dos recursos naturais da auga (vexetación, cursos e leitos fluviais, etc.).

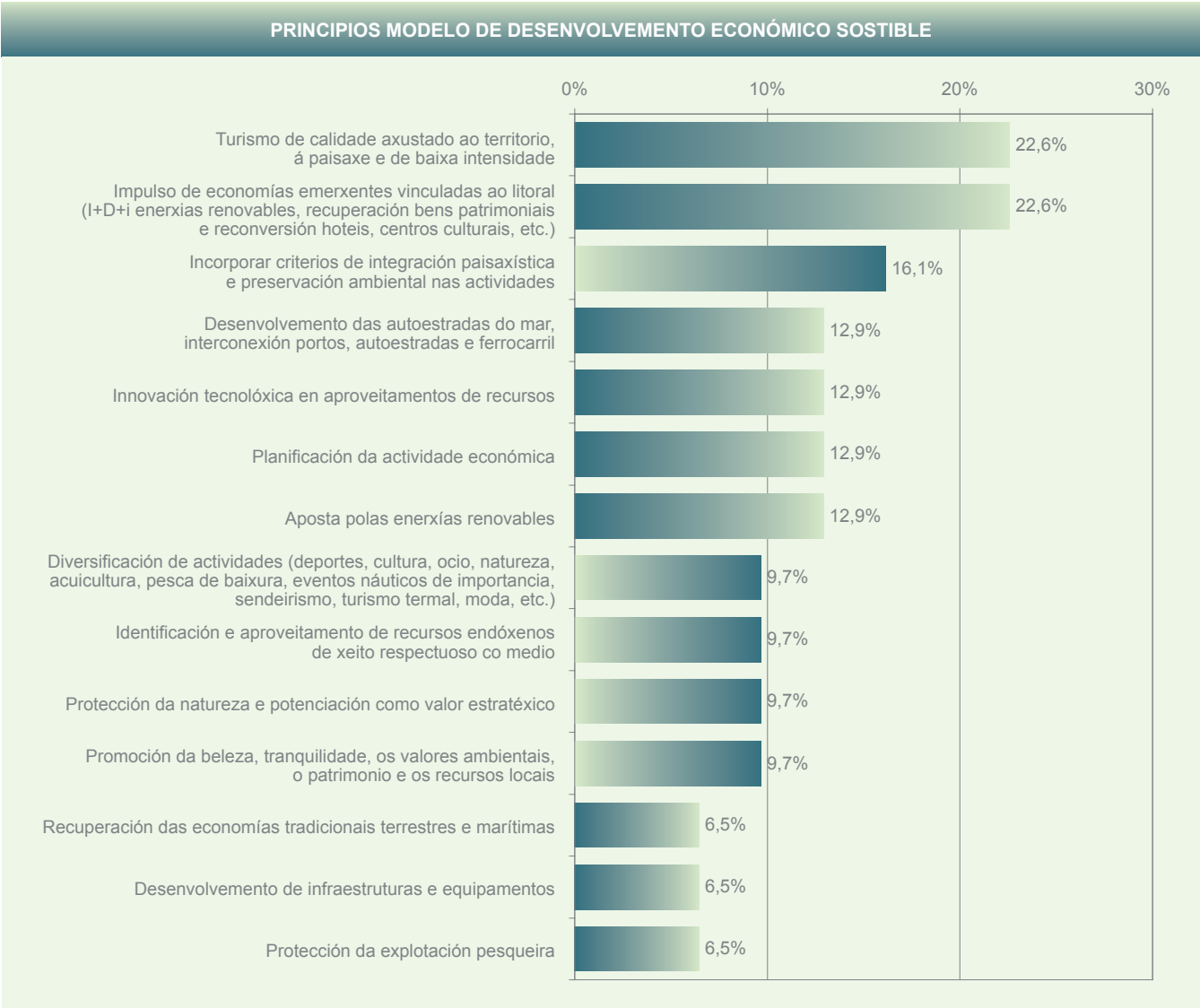

4.2.9. Propoña 5 medidas para mellorar a xestión da auga no litoral de Galicia.

Esta pregunta vincúlase á anterior na que xa se esbozaban algunhas das propostas. En xeral demándase unha axeitada planificación hidrolóxica, na actualidade inexistente, de ámbito supramunicipal. Acompañando a esta destaca a preocupación pola formación e concienciación da poboación en canto ao consumo e xestión dos residuos. Demándase terminar as redes de abastecemento, saneamento e depuración optando por solucións axeitadas para os núcleos dispersos como poden ser a instalación de sistemas de tratamento individual. Débese procurar unha xestión integral do ciclo da auga, preservando a naturalidade das súas fontes e a calidade das augas de vertedura.

Para o desenvolvemento e xestión das mesmas débese contar cos mellores desenvolvementos tecnolóxicos dispoñibles, contando para iso coa universidade, empresas e administración. Débense buscar novas fórmulas de financiamento e xestión que pode ser a través de mancomunidades ou consorcios.

Así mesmo débese establecer unha regulación clara e un control de verteduras que impliquen sancións bonificando tamén a aquelas empresas que certifiquen excelencia de xestión hídrica.

4.3. MODELO DE DESENVOLVEMENTO ECONÓMICO

4.3.1. Estableza 5 principios sobre os que se debería soste o modelo de desenvolvemento económico do litoral de Galicia a medio e longo prazo.

Ante esta pregunta xorden diversas respostas dificilmente agrupables.

Como principios sobre os que apoiar o modelo de desenvolvemento económico menciónanse o Principio de Precaución e o de Proximidade para a instalación e desenvolvemento de actividades económicas. Estes implican a redución do posible risco derivado da actuación ben mediante alternativas, medidas correctoras o seu non desenvolvemento mentres non se asegure a minimización do risco. O principio de proximidade consiste en promover solucións baseadas na realidade local, dando respostas ás poboacións.

En xeral, das diversas respostas susténtanse todas nestes dous principios.

Demándase unha planificación xeral e integrada da actividade económica para o litoral na que participen todos os sectores involucrados.

Destacan a promoción do turismo de calidade fronte a modelos importados tipo sol e praia non acordes coa realidade territorial. Así mesmo, propónse a diversificación de actividades terciarias, asociadas ao turismo, pondo en valor os recursos naturais, culturais, o patrimonio, as tradicións, etc. buscando novos mercados de desenvolvemento. Así mesmo expóñense a necesidade de promoción de actividades ligadas ao sector primario (pesca, agricultura, gandería, enerxías renovables) de forma sostible e implementando medidas tecnolóxicas para o seu desenvolvemento.

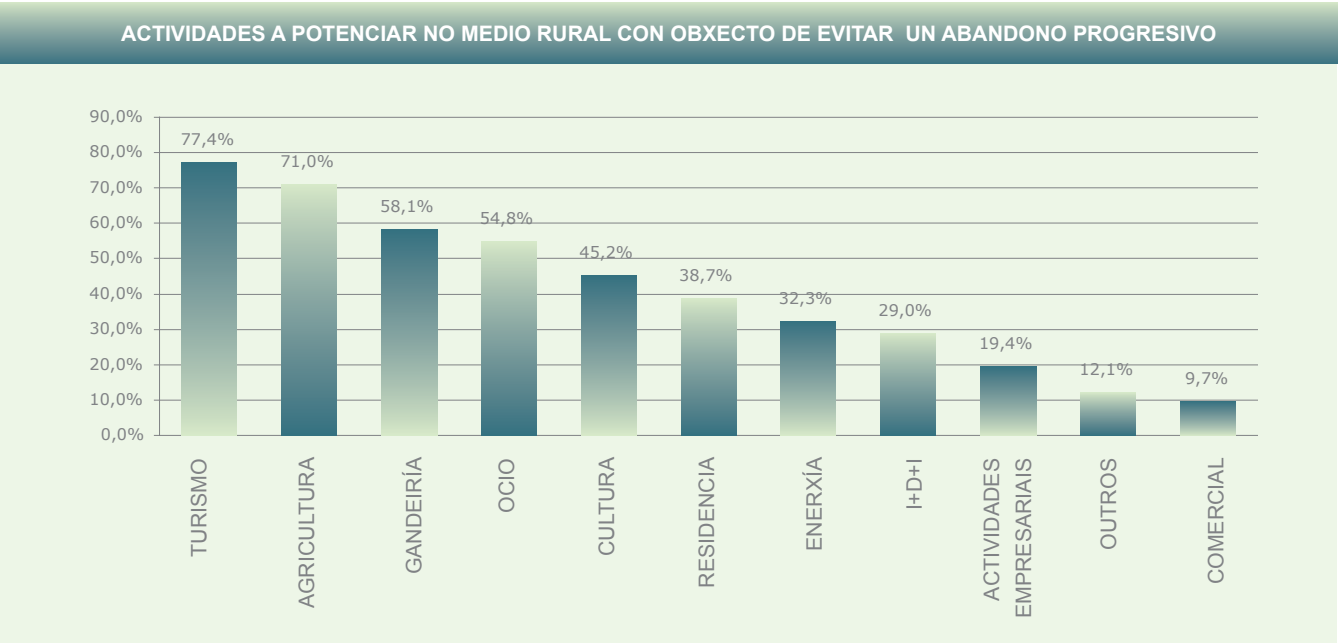
Para todos os desenvolvementos esixe a incorporación de medidas de integración paisaxística e preservación dos recursos naturais e ambientais.

E móstrase como un elemento clave o desenvolvemento das autoestradas do mar, a conexión de portos, autoestradas e ferrocarril para aproveitar a posición estratéxica do litoral galego no eixe atlántico.

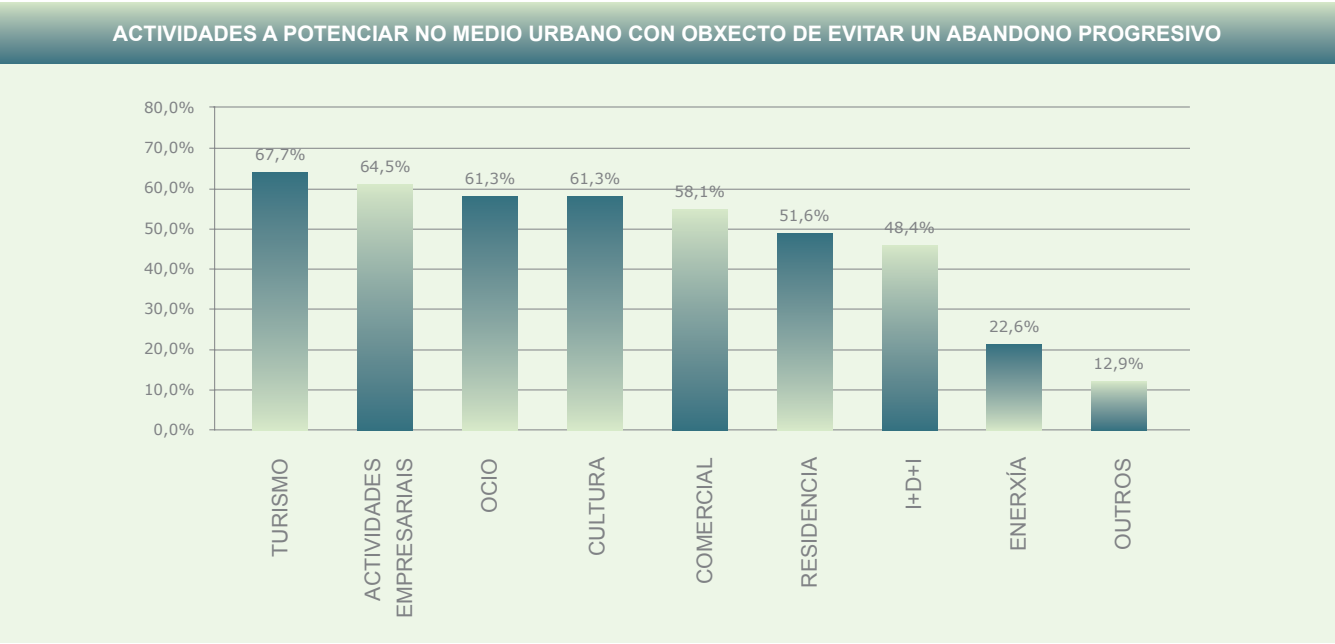
En xeral apóstate por unha promoción e desenvolvemento dos sectores económicos actuais:

acuicultura, marisqueo, explotación forestal, industria de transformación dos produtos do mar, conserveira, apoio ao sector primario, turismo de calidade baixo principios de sostibilidade, mellora tecnolóxica e diversificación tendo en conta a limitación dos recursos e a necesidade de evitar a concentración de actividades no litoral.

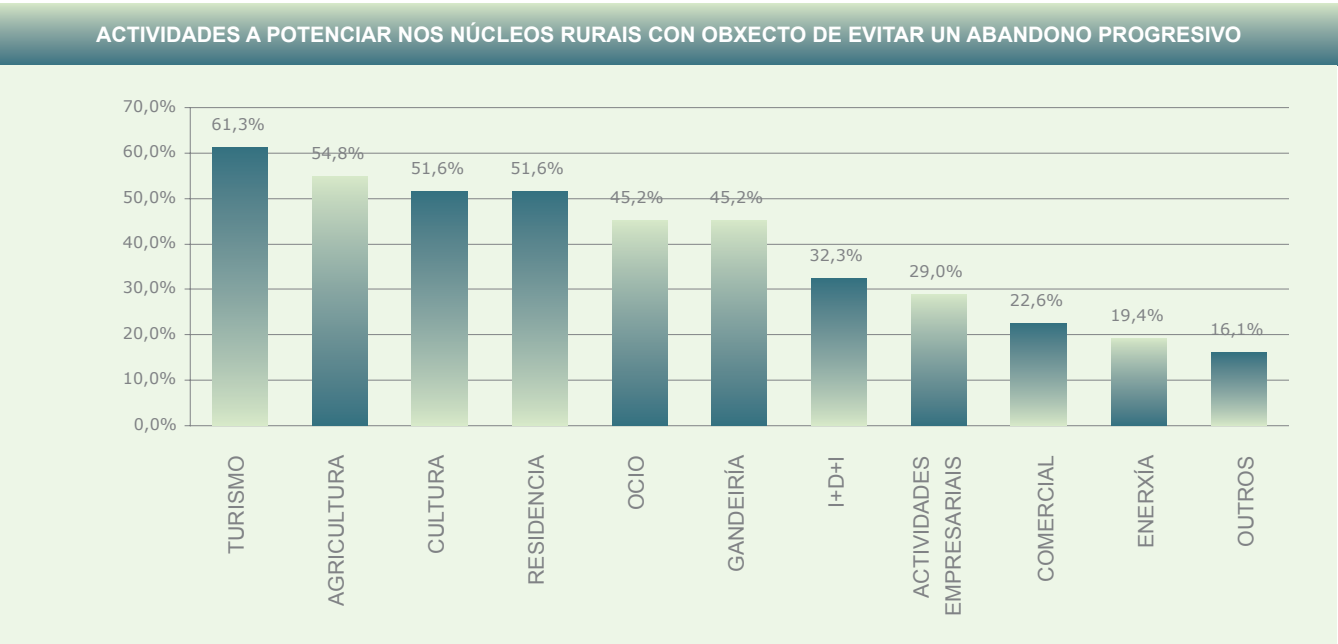
4.3.2. En relación co medio rural, que opcións consideraría interesante potenciar, a obxecto de impedir un posible abandono progresivo?

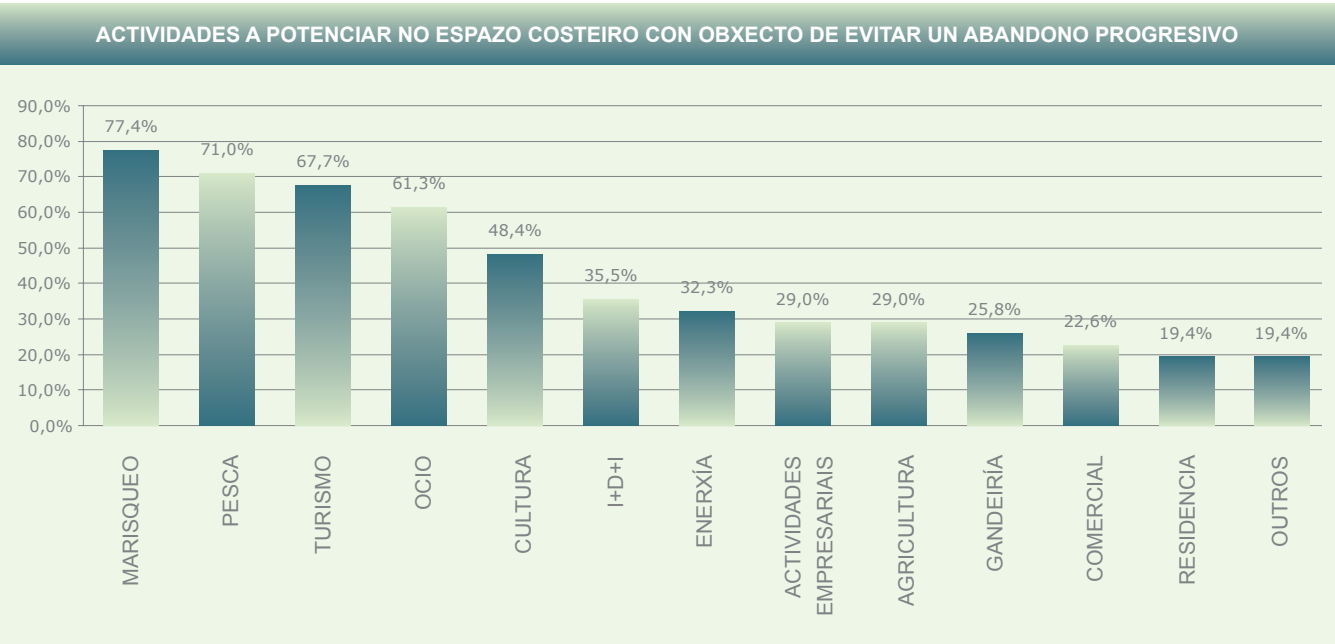
4.3.4. En relación co medio urbano, que opcións consideraría interesante potenciar, a obxecto de impedir un posible abandono progresivo?

4.3.3. En relación co desenvolvemento dos núcleos rurais, que opcións consideraría interesante potenciar, a obxecto de impedir un posible abandono progresivo?

4.3.5. En relación co espazo costeiro, que opcións consideraría interesante potenciar, a obxecto de impedir un posible abandono progresivo?

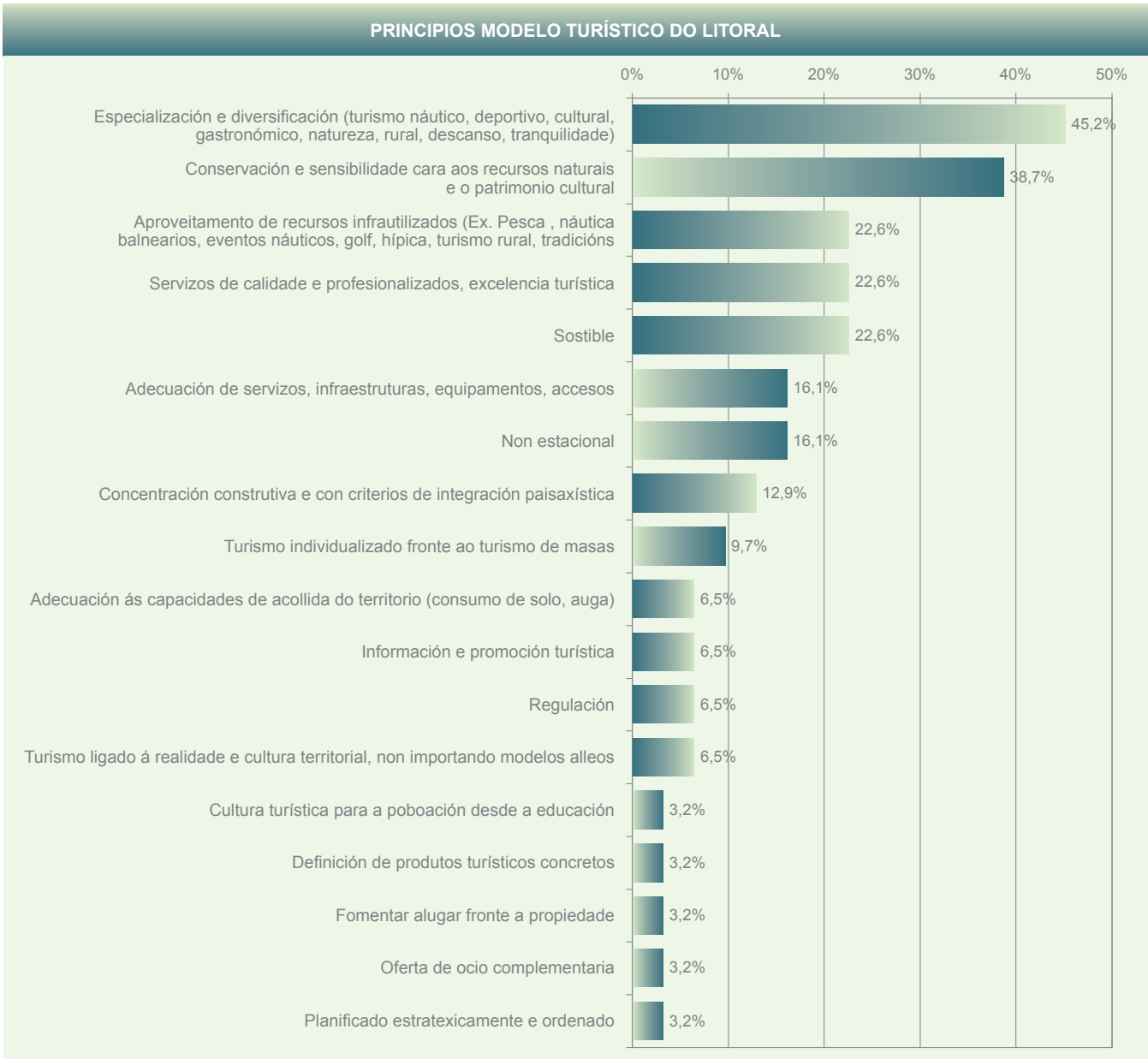
*Faro de Finisterre.
Seo de Corcubión.
Costa da Morte.*

4.3.6. Propoña 5 principios sobre os que se debería basear o modelo turístico do litoral

O modelo turístico do litoral galego debe basearse nunha diversificación da oferta potenciando recursos infrautilizados (balnearios, reconversión de conserveiras, baleeiras en centros culturais, fomento do deporte náutico, hípica, golf, turismo rural, cultural, gastronómico, etc.) sempre baixos principios de sostibilidade e tendo en conta o respecto cara aos espazos naturais e o patrimonio cultural.

Esta diversificación da a oferta, xunto cunha aposta pola calidade e a excelencia turística, unha profesionalización do sector e unha maior promoción diminuíría a estacionalidade.

Así mesmo hai que promover un turismo sostible, no que se evite a ocupación masiva do territorio para o que se propón fomentar o aluguer fronte á propiedade e establecer medidas de regulación eficaz.

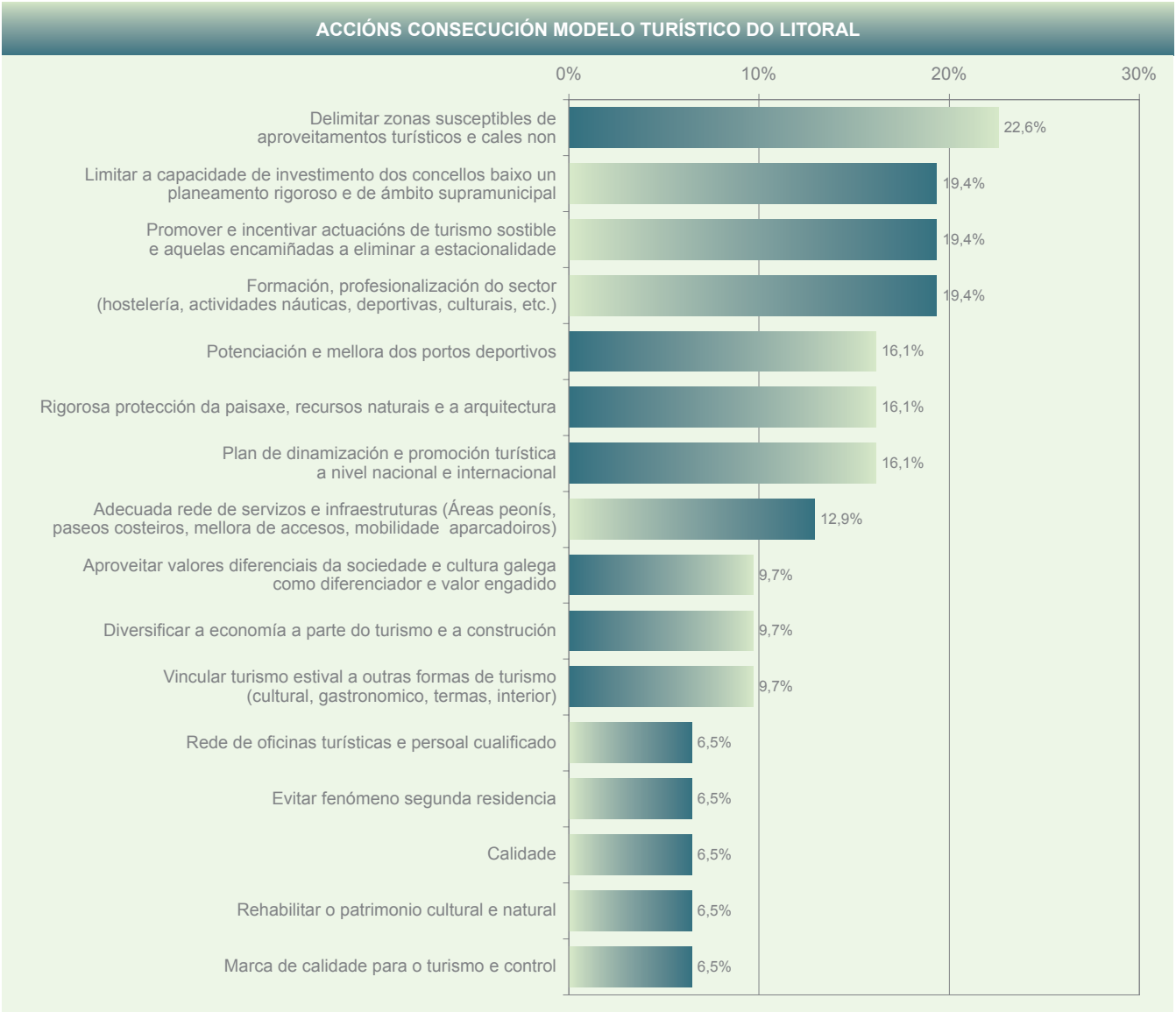

4.3.7. Propoña 5 accións para a consecución dun modelo turístico para o litoral de Galicia baseado nos principios enunciados na pregunta anterior.

As accións sinaladas non difiren moito dos principios emanados das respostas anteriores. Danse diversas propostas todas elas encamiñadas á consecución dun modelo turístico sostible, asociado ás potencialidades e características propias do territorio. Exponse o fomento de modelos turísticos alternativos ao modelo de sol e praia para evitar a estacionalidade e potenciar os valores culturais, patrimoniais e naturais. Para iso requírese unha rede de oficinas turísticas, o deseño de itinerarios alternativos, a cualificación do sector.

Proponse o financiamento desde a administración pública de actuacións turísticas sostibles que persigan os principios sinalados na a anterior pregunta así como a adecuación de infraestruturas e servizos, especialmente aqueles que sirvan para diversificar a oferta.

Demándase unha maior difusión e promoción da oferta turística en Galicia, a través de selos e marcas de calidade e a promoción en feiras nacionais e internacionais.

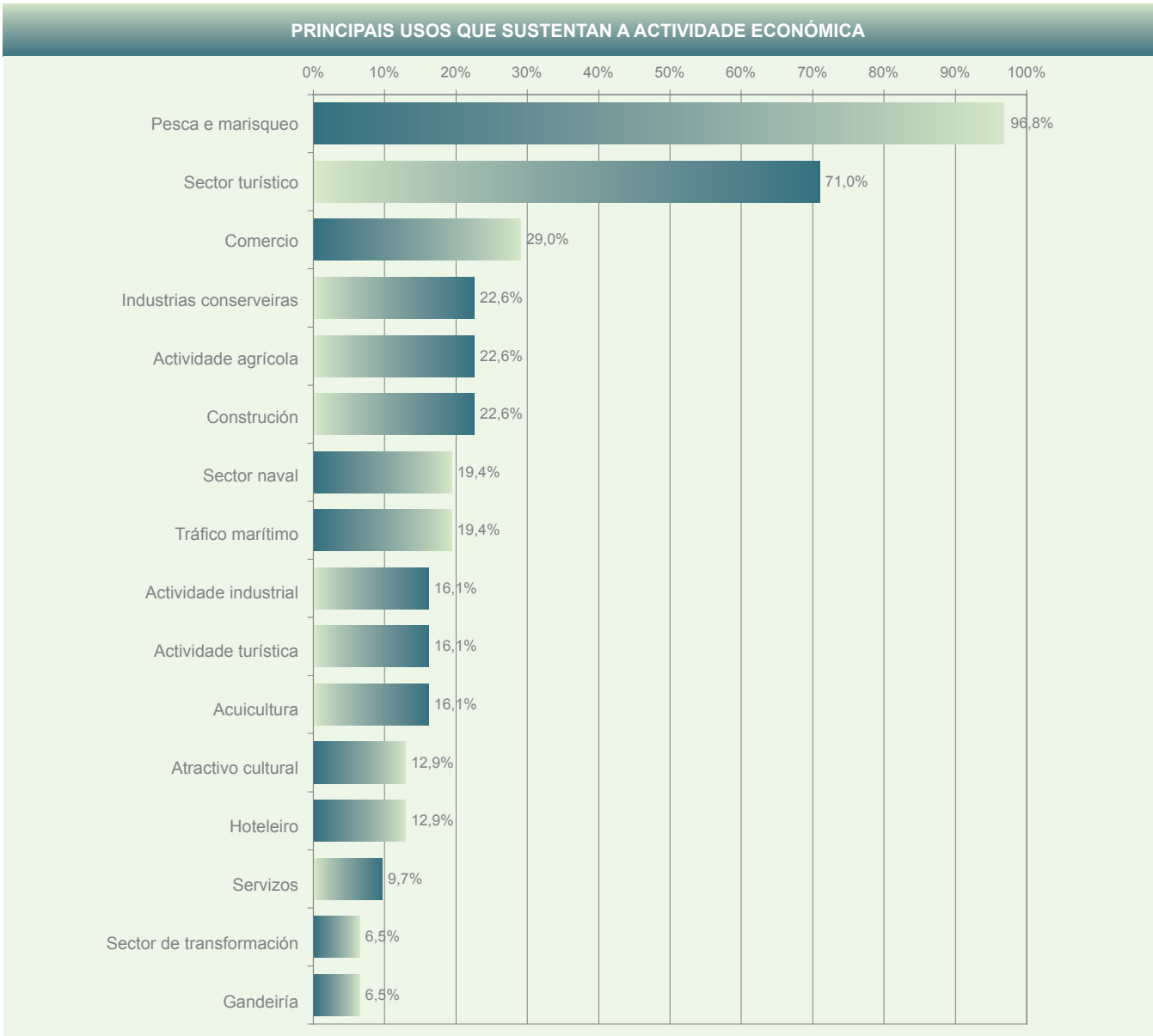

4.4. POBOACIÓN E ACTIVIDADE ECONÓMICA

4.4.1. Sinale os que ao seu xuízo son os 5 principais usos que sustentan a actividade económica do litoral de Galicia.

Do seguinte gráfico dedúcese que a actividade considerada clave no sustento da economía do litoral galego son as asociadas ao recurso marítimo, a pesca, o marisqueo, a industria naval, a conserveira, o tráfico marítimo e a actividade náutica deportiva. Tras estas están as actividades terciarias asociadas principalmente aos núcleos urbanos como son os servizos, o comercio e a actividade urbanística.

Sinálanse ademais outros sectores económicos minoritarios que poden considerarse como alternativas a potenciar para diversificar a actividade económica especialmente como actividades complementarias ao turismo. Estas son a agricultura, a gandería, a viticultura e a acuicultura como sector produtivo alternativo

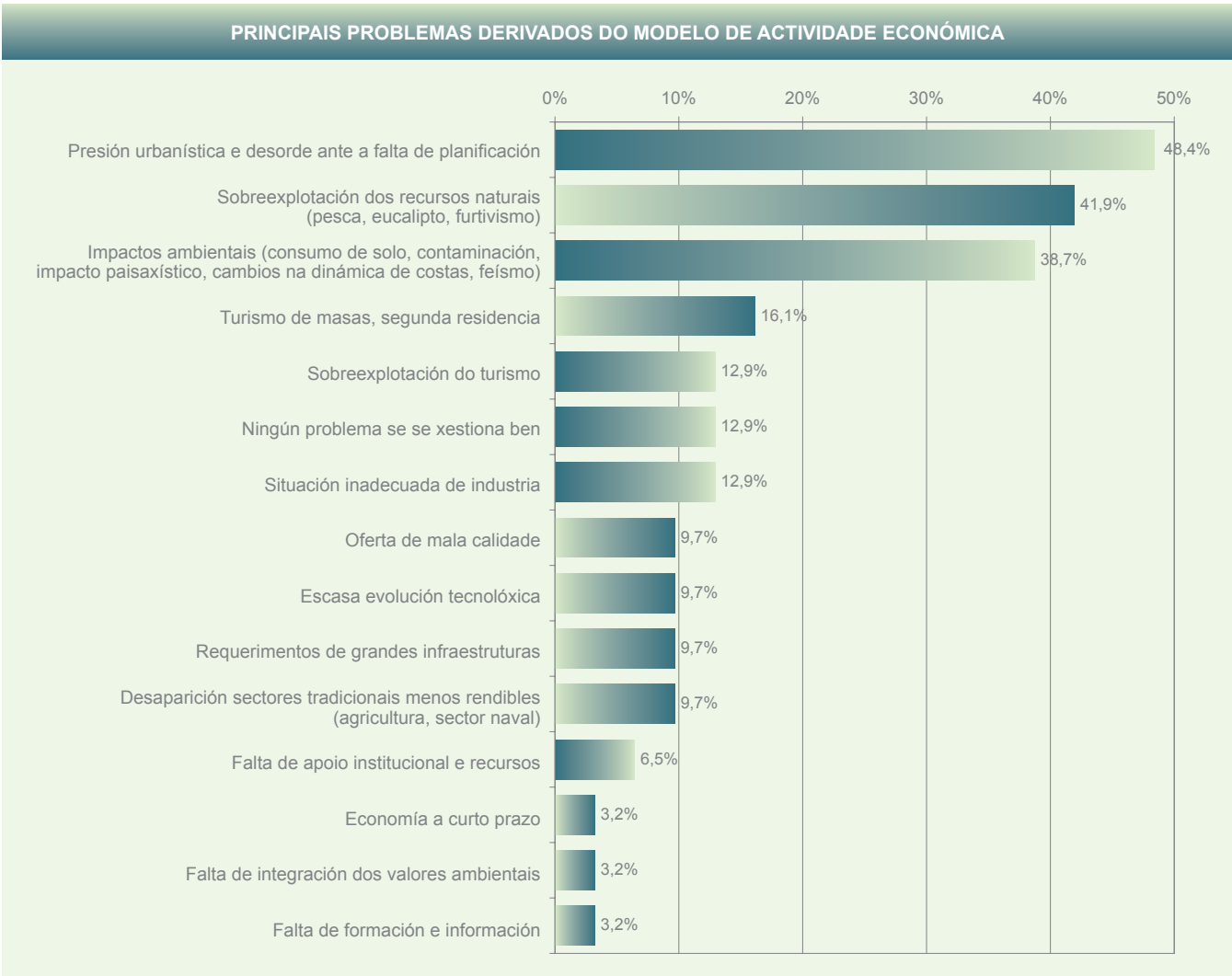
4.4.2. En relación coa anterior pregunta, sinale os que ao seu xuízo poderían ser os principais problemas derivados deste proceso para a sostibilidade do litoral de Galicia.

O principal problema detectado é a sobreexplotación dos recursos naturais derivados da actividade pesqueira e de marisqueo e os derivados da urbanización excesiva e caótica como consecuencia do turismo que demanda segunda residencia, equipamentos e infraestruturas non planificadas.

O boom turístico comportou unha rebaixa da calidade dos servizos ofrecidos e especulacións de solo con consecuencias negativas sobre o territorio.

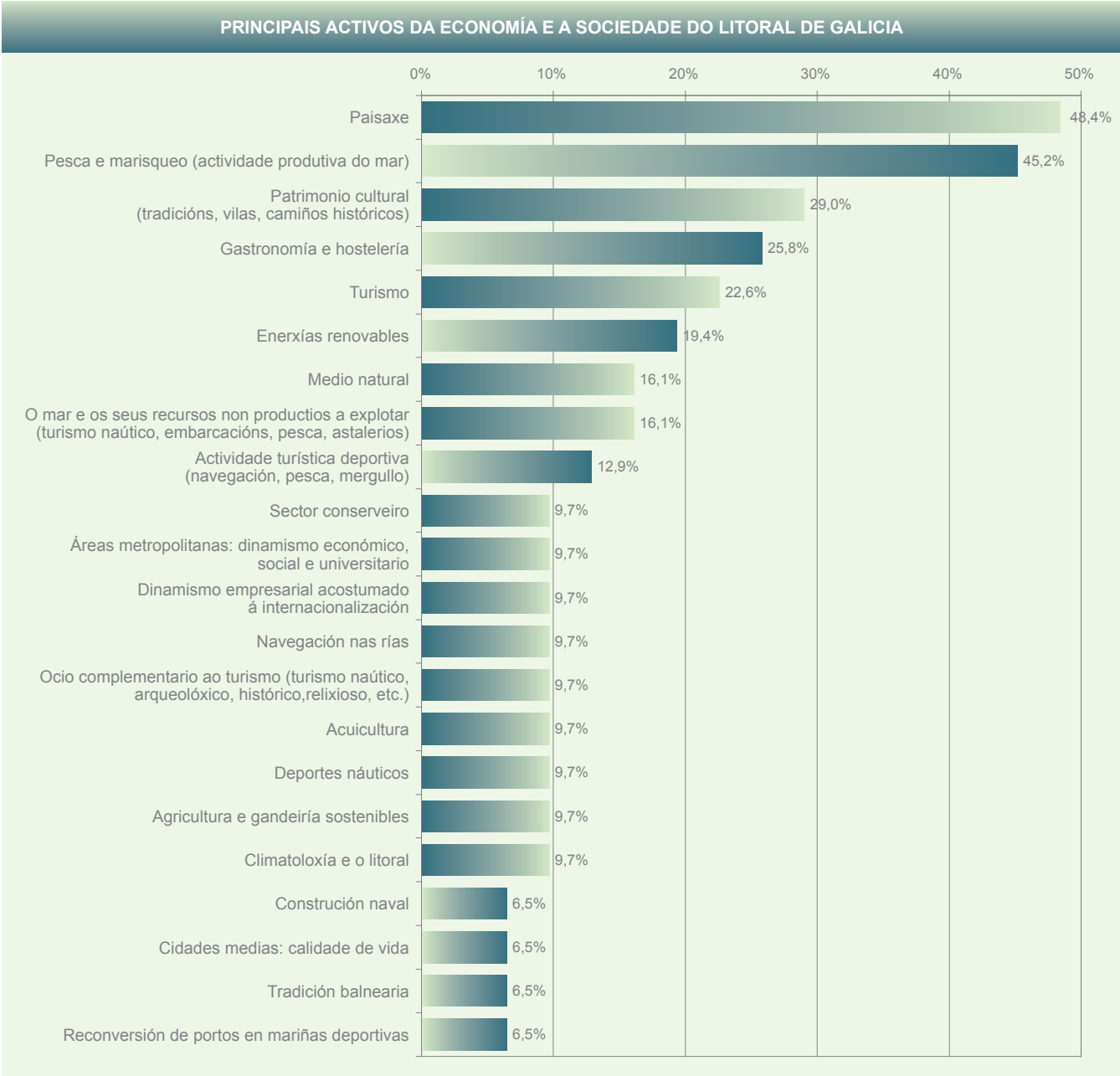
O resto dos problemas detectados son os habituais derivados de calquera desenvolvemento de actividade económica e que se resumen en impactos ambientais, abandono das actividades do sector primario polo avelentamento da poboación e menor rendibilidade.

Requírese unha visión do modelo económico a longo prazo e unha aposta pola diversificación e calidade dos servizos.

Quilmas.
Costa do Pindo a
Monte Louro.

4.4.3. Sinale os que ao seu xuízo son os 5 principais activos (aínda que non estean explotados) da economía e a sociedade do litoral de Galicia.

Como principal activo do litoral Galego menciónase a paisaxe como resultado do conxunto de actividades e elementos que teñen lugar no territorio, da interrelación home medio, combinación praia, mar, cultura, natureza, gastronomía, tradición, que segundo lle deriva das respostas ofrecidas, considérase que non está ben explotado. Habería que darlle máis valor á singularidade da paisaxe do litoral, á súa formación histórica e á súa relación coa actividade produtiva e carácter dos galegos.

Os recursos produtivos do mar, a pesca e o marisqueo, son os seguintes activos da economía do litoral xunto coa actividade turística e as súas diversas formas e actividades potenciais como a acuicultura.

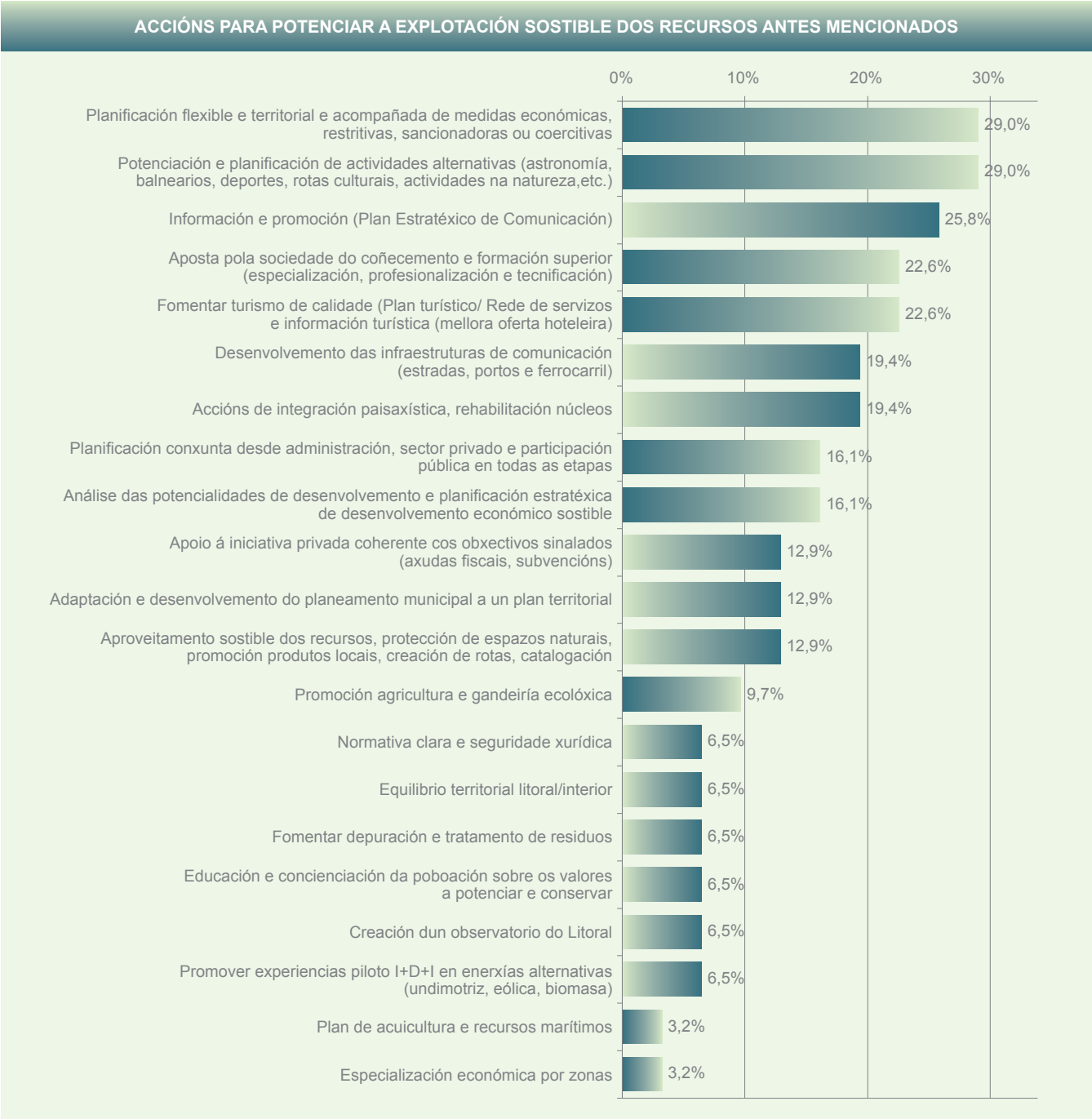
Ademais do turismo clásico estival, entendido como praia e gastronomía, menciónanse diversas formas de turismo que parecen non estar aínda totalmente explotadas e que polo tanto presentan un importante potencial para diversificar a economía do litoral.

Entre elas menciónanse o resto de actividades relacionadas co mar de carácter non produtivo, como son as tradicións mariñeiras, os deportes náuticos, a navegación, a pesca, etc.

Outros activos vinculados ao litoral son a navegación polas rías e a súa posta en valor como elementos ricos en biodiversidade natural, que poden chegar a converterse en Reserva da Biosfera, as rutas do interior por camiños históricos que achegan o visitante a coñecer unha Galicia aínda non suficientemente coñecida, na que se poden desenvolver actividades de lecer asociado ao turismo como son a potenciación das actividades ligadas ao sector primario buscando outros nichos de mercado como a agricultura e gandería sostible, o agro-turismo, etc.

Destaca tamén a aposta pola explotación das enerxías alternativas e a investigación en I +D+ I desde as universidades. Isto vai vinculado ao potencial que ten o litoral galego polo dinamismo social, económico e universitario que presentan as súas principais cidades e o dinamismo empresarial tradicional de Galicia, acostumado á internacionalización.

O clima característico de Galicia é outro dos activos a destacar que habería que potenciar asociado á diversificación de actividades de lecer ligado ao turismo. Ademais da gastronomía, pódese asociar á tradición de balnearios, o turismo cultural, histórico, arqueolóxico, relixioso, etc.

4.4.4. En relación coa pregunta anterior propoña 5 accións dirixidas a potenciar a explotación e xestión sostible destes valores.

Existe unha gran diversidade de propostas como se mostra no gráfico a continuación. Entre elas destacan a necesidade de establecer unha planificación flexible, de carácter territorial, acompañado de medidas económicas que permitan o desenvolvemento das liñas de actuación prevista así como de medidas coercitivas para o seu control. A planificación territorial debe requirir a adaptación da planificación urbanística ás directrices que emanen dela.

Ademais dunha planificación territorial que englobe o desenvolvemento territorial a nivel económico, social, de crecemento urbanístico, comunicacións, etc. deben desenvolverse plans estratéxicos de desenvolvemento económico, promoción turística, comunicación, etc. para os diversos sectores.

Na planificación deben participar todos os axentes involucrados (administración pública, sector privado e poboación) nun proceso constante.

Reclámase unha diversificación da actividade económica asociada ao turismo mediante á potenciación de actividades como os balnearios, a astronomía, o deporte, a natureza, a gastronomía, as tradicións, etc. nun marco de turismo de calidade que conte cunha rede de servizos e información turística de apoio.

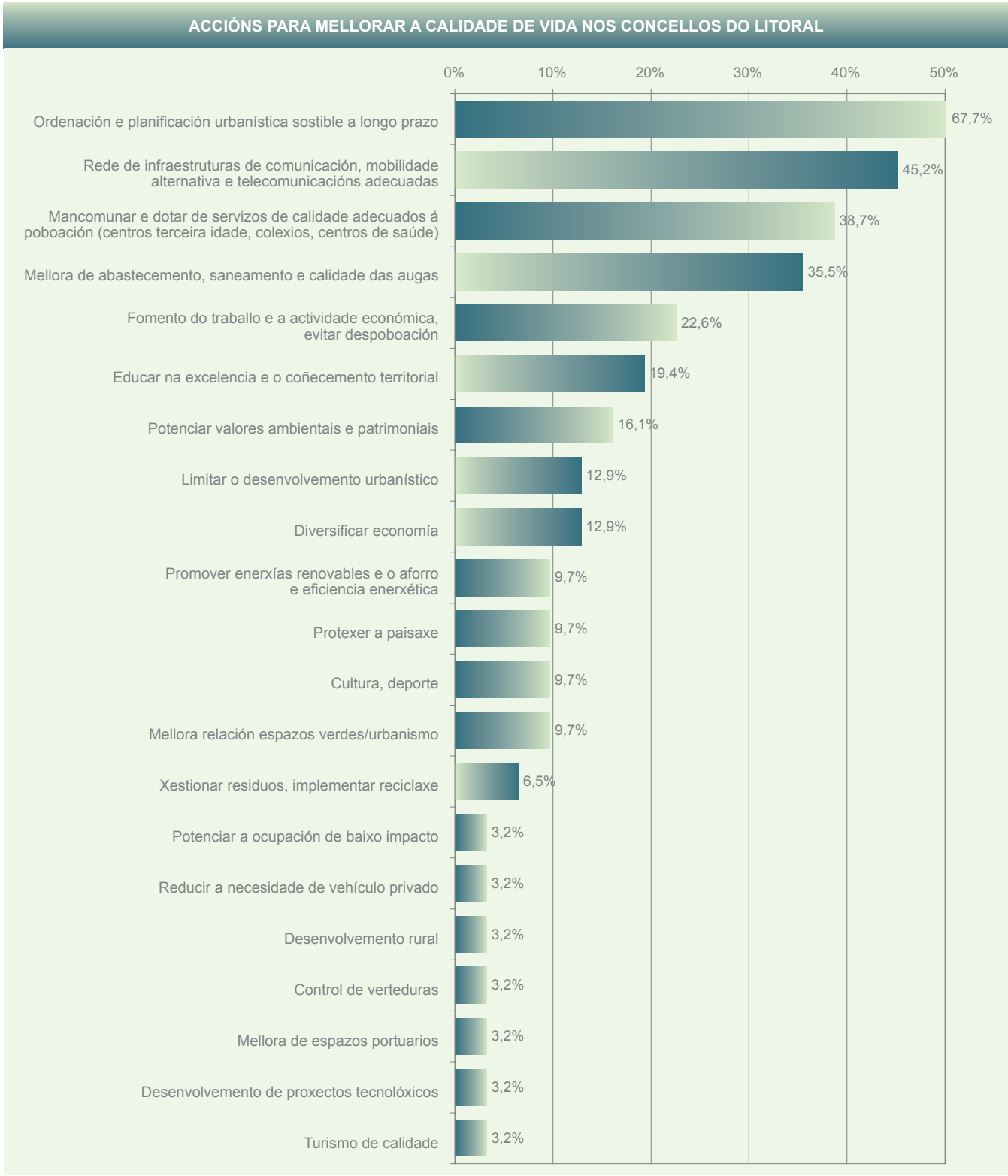
A externalización das actividades económicas do litoral débese facer a través do desenvolvemento e finalización das infraestruturas de comunicación (estradas e portos) e a través de plans de comercialización e promoción no exterior.

Un punto clave é a aposta que se debe facer pola formación superior, a profesionalización e a tecnificación, mediante a posta en valor dos recursos universitarios.

Débense potenciar a conservación e desenvolvemento sostible dos recursos primarios, apostar polas novas tecnoloxías na explotación de recursos enerxéticos alternativos, mellorar a calidade ambiental e analizar os recursos dispoñibles e infrautilizados a partir dun plan estratéxico.

Calquera tipo de Plan debe ir acompañado por medidas de vixilancia para o seu cumprimento polo que a creación dun Observatorio do litoral exponse como unha alternativa factible.

Débese planificar desde un punto de vista global, non só para o litoral senón tendo en conta a relación deste co interior para evitar desequilibrios.

4.5. CALIDADE DE VIDA E USO PÚBLICO

4.5.1. Considerando os problemas que percibiu e os beneficios que diso puidesen derivarse sinala as 5 accións que habería que incorporar para mellorar a calidade de vida dos concellos litorais

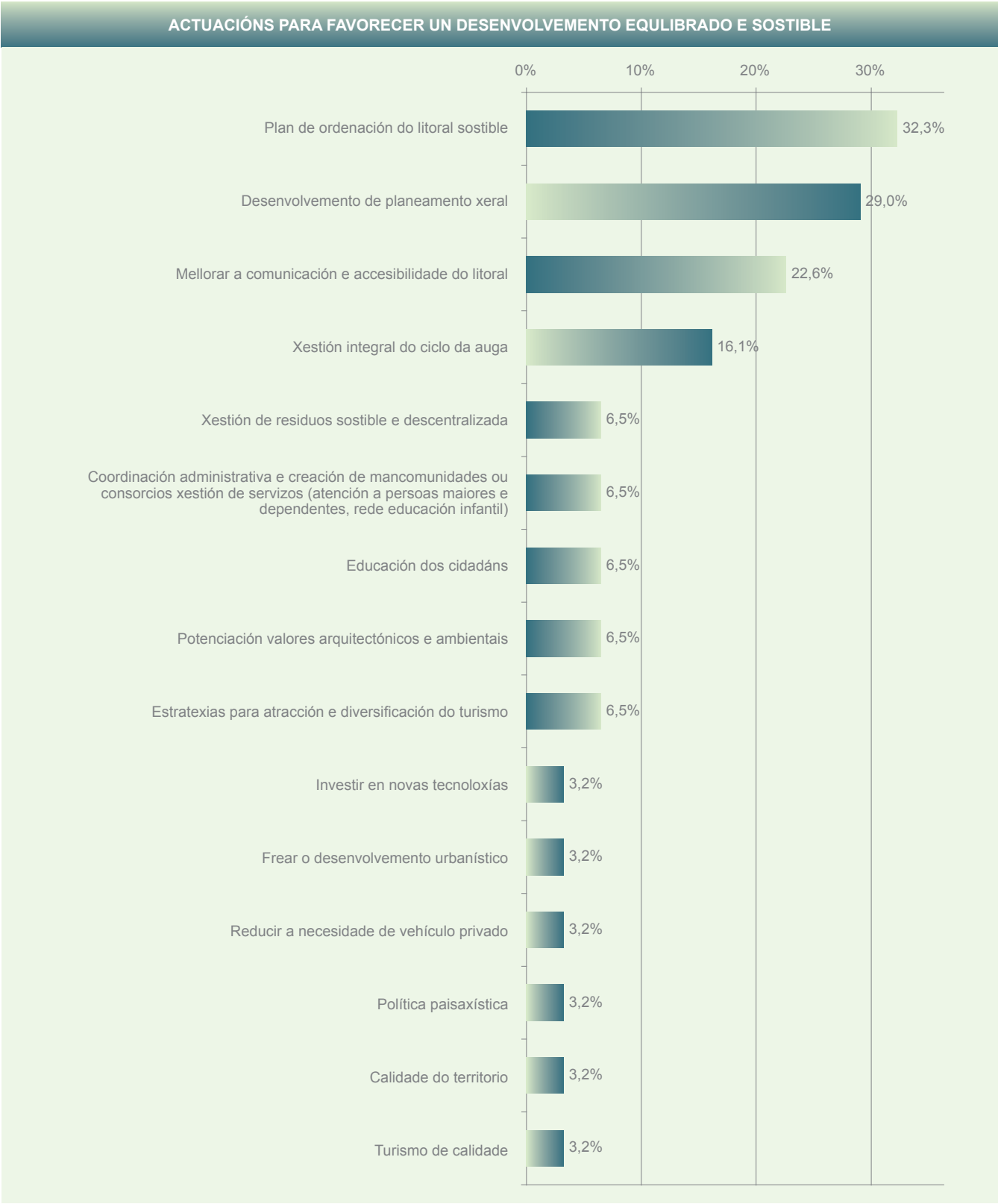
Como primeira acción sinalase a necesidade de planificación territorial e a limitación do crecemento urbanístico axeitando a planificación urbanística á territorial.

Requírese mellorar a comunicación e accesibilidade á área litoral terminando as infraestruturas proxectadas, e expoñendo unha rede de mobilidade alternativa que permita a mobilidade peonil e en transporte público ás diversas áreas do territorio.

Mellorar o abastecemento, saneamento, calidade e depuración das augas considérase prioritario así como axeitar os servizos e dotacións á realidade social e territorial. Para iso hai que reequilibrar a distribución e adaptalos ás novas demandas (centros de saúde para a terceira idade, escolas infantís, etc.).

Cómpre fomentar o emprego e a actividade económica para evitar a despoboación especialmente en zonas rurais. Así mesmo hai que potenciar o sector primario, a agricultura e gandería sostible e as marcas de calidade diversificando así a economía baseada no turismo e nas actividades do mar.

Para conseguir a mellora do emprego hai que, como se repetiu anteriormente, diversificar os sectores económicos, investir en formación e investigación, apostar pola calidade e a tecnificación.

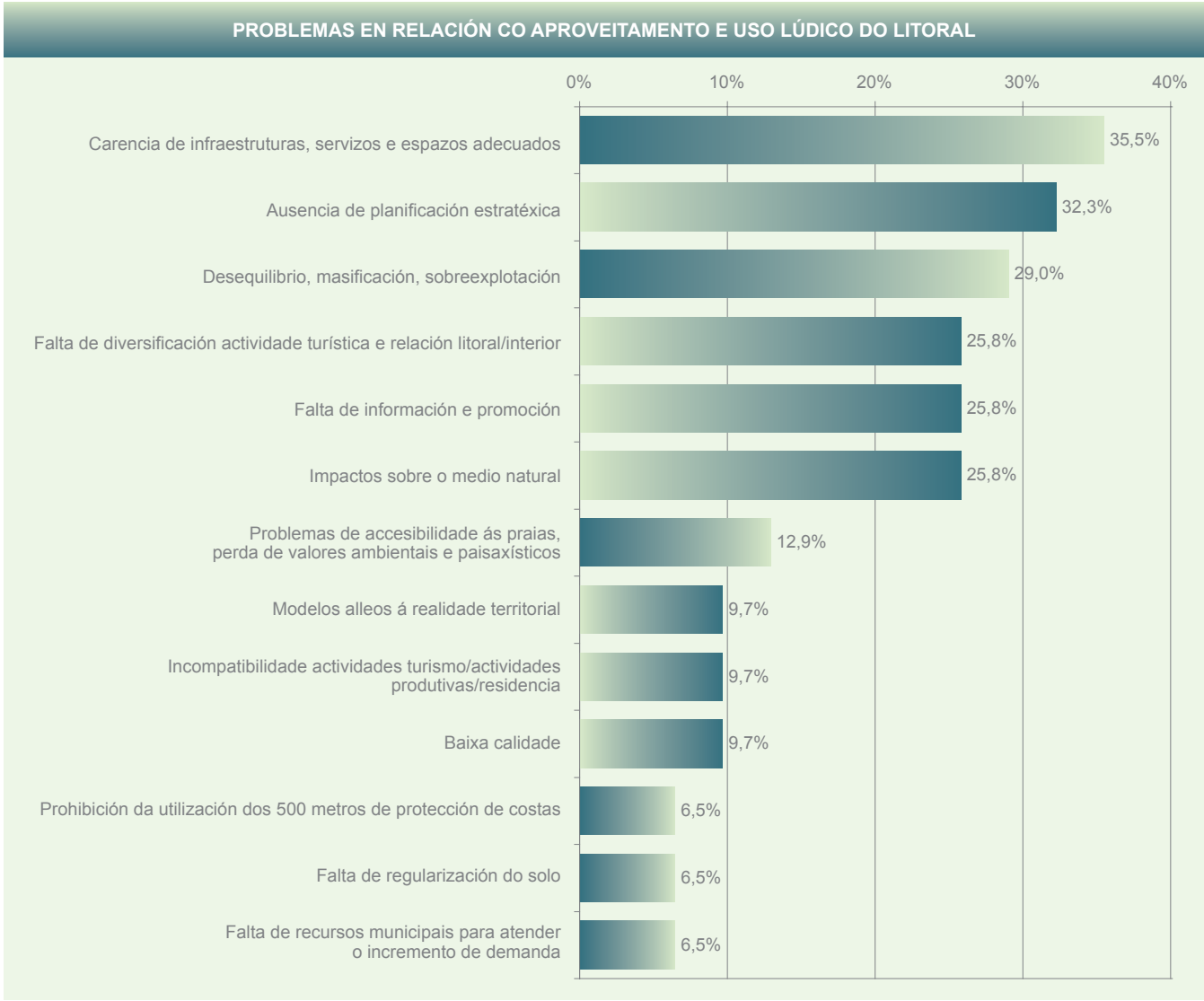
4.5.2. Propoña as 5 principais actuacións sobre as que se debería incidir en relación con accións consideradas clave na pregunta anterior de cara a favorecer un desenvolvemento equilibrado e sostible.

En liña coa pregunta anterior requírese un plan territorial para o litoral e unha adecuación do planeamento municipal a este. Para iso esíxese o desenvolvemento do planeamento xeral xa que moi poucos municipios dispoñen del.

Mellorar a comunicación, a accesibilidade e promover transportes alternativos sostibles axeitados á dispersión territorial e á estacionalidade (aparcadoiro disuasorio, sendas de acceso ás praias).

Os servizos á poboación víranse a mostrar como un elemento imprescindible para a calidade de vida, axeitando os servizos ás demandas reais da poboación, especialmente atendendo ás persoas maiores e nenos.

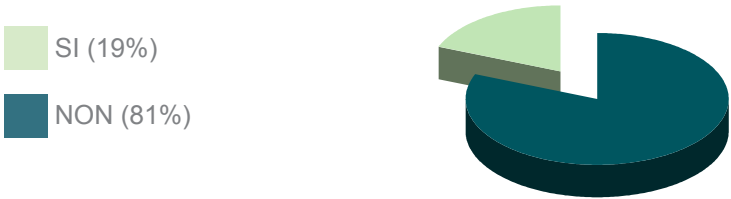
A conservación da paisaxe, dos recursos, a formación das persoas, o investimento en calidade e excelencia son aspectos clave para mellorar a calidade de vida do litoral.

4.5.3. Considera que o litoral de Galicia é un espazo suficientemente coñecido?

Si ☐ Non ☐

A maioría dos entrevistados (81%) consideran que o litoral Galego non é suficientemente coñecido. Dentro desta percepción xeral hai algunhas matizacións. Hai aqueles que pensan que se coñece o sur do litoral e non o norte, aqueles que pensan que se coñece a nivel nacional pero non internacional, outros que non se coñece de maneira suficiente.

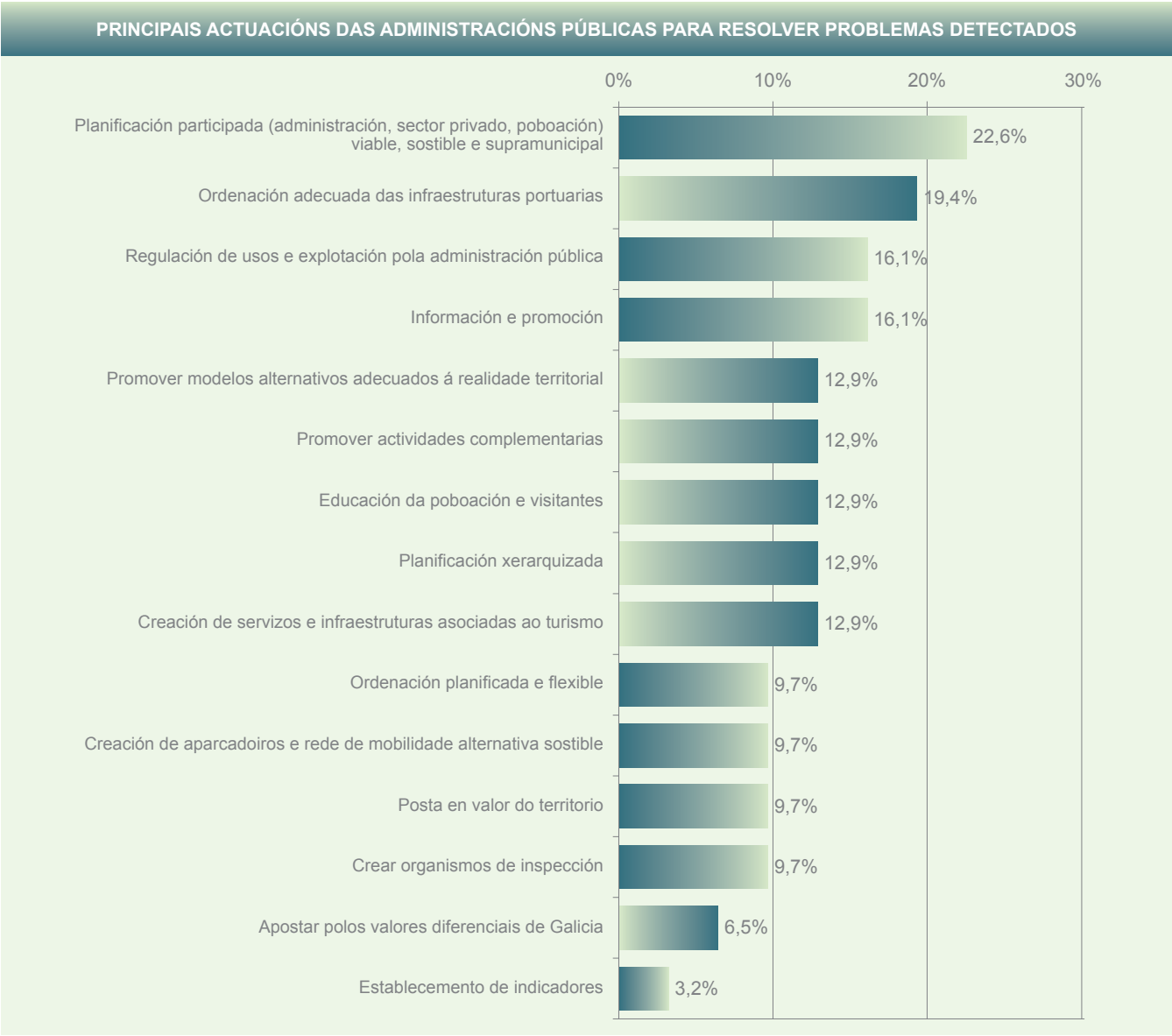

4.5.4. Identifique os 5 principais problemas en relación co aproveitamento e uso lúdico do espazo litoral.

De entre as respostas recibidas destaca como principal problema a inadecuación das infraestruturas, servizos e espazos ao uso turístico cun marcado carácter estival. Isto supón un desequilibrio, unha masificación e unha sobreexplotación dos recursos. Polo tanto demándase unha planificación estratéxica para a súa solución.

Detéctase unha ausencia de diversificación na oferta turística non axeitada aos recursos e potencialidades do territorio.

Os concellos carecen de recursos suficientes e axeitados para atender esta sobre demanda. A masificación xera impactos sobre o medio ambiente e a paisaxe que hai que limitar coa planificación. A calidade da oferta baixa e prodúcese unha ocupación irracional do territorio que en moitos casos resulta incompatible cos usos tradicionais.

Ría de Muros e Noia. Rías Baixas.

4.5.5. Propoña as 5 principais actuacións que deban desenvolver as Administracións Públicas para resolver os problemas identificados na pregunta anterior.

A administración debe promover unha planificación territorial de carácter supramunicipal, viable, sostible e participada, no que se propoña unha ordenación de usos axeitada coa realidade territorial, unha regulación e un control destes. Para iso pódese implementar un sistema de indicadores. Un aspecto importante é a ordenación axeitada das infraestruturas portuarias e a creación de servizos e infraestruturas para atender a demanda turística e á que os concellos non teñen capacidade de facer fronte.

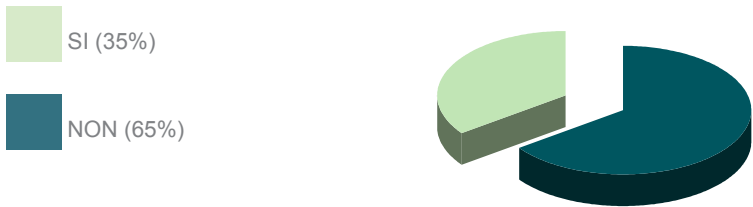
A administración debe participar na promoción de actividades, na educación da poboación e na posta en valor das particularidades e singularidades do territorio que hai que preservar e polos que hai que apostar.

4.6. INFRAESTRUTURAS

4.6.1. Considera que a accesibilidade do litoral de Galicia é suficiente?

Si ☐ Non ☐

A partir da resposta pódese deducir que a accesibilidade é un tema a mellorar detallándose as peculiaridades da rede actual e propostas a continuación.

4.6.2. Identifique os 5 problemas máis importantes relativos á actual rede de camiños e estradas.

Debido á diversidade de respostas obtidas optouse por non incluír un gráfico. Das respostas ás entrevistas obtense información diversa e contraditoria en función das respostas.

Hai opinións que demandan unha ampliación das vías de alta capacidade mentres que outros demandan a súa limitación polas consecuencias que ten sobre a masificación do litoral. Hai opinións acerca da necesidade de regulación das altas velocidades e outras do mal estado e trazado que impide correr máis.

Outros aspectos sinalados son a necesidade de finalizar as conexións coa meseta e con Portugal así como a Transcantábrica. Fomentar redes de transporte alternativo ao vehículo privado, ben sexa en tren ou mediante itinerarios de carácter local que permitan a mobilidade a pé, en bicicleta. Mellorar a rede de transporte público parece unha demanda xeneralizada así como mellorar a calidade dos trazados, firmes e sinalización debido á alta frecuencia de accidentes. Xustifican esta situación pola gran cantidade de camiños existentes e os altos custos de mantemento.

Detéctanse desequilibrios na rede entre as distintas partes do territorio e falta de información sobre itinerarios. Parece necesario un Plan Estratéxico de Transportes, un estudo de mobilidade e que todas as solucións leven asociado o seu correspondente estudo de impacto ambiental e paisaxístico.

4.6.3. Considera que a oferta de transporte público é suficiente para satisfacer a demanda actual?

Si ☐ Non ☐

Claramente existe unha demanda de mellora na rede de transporte público do litoral galego.

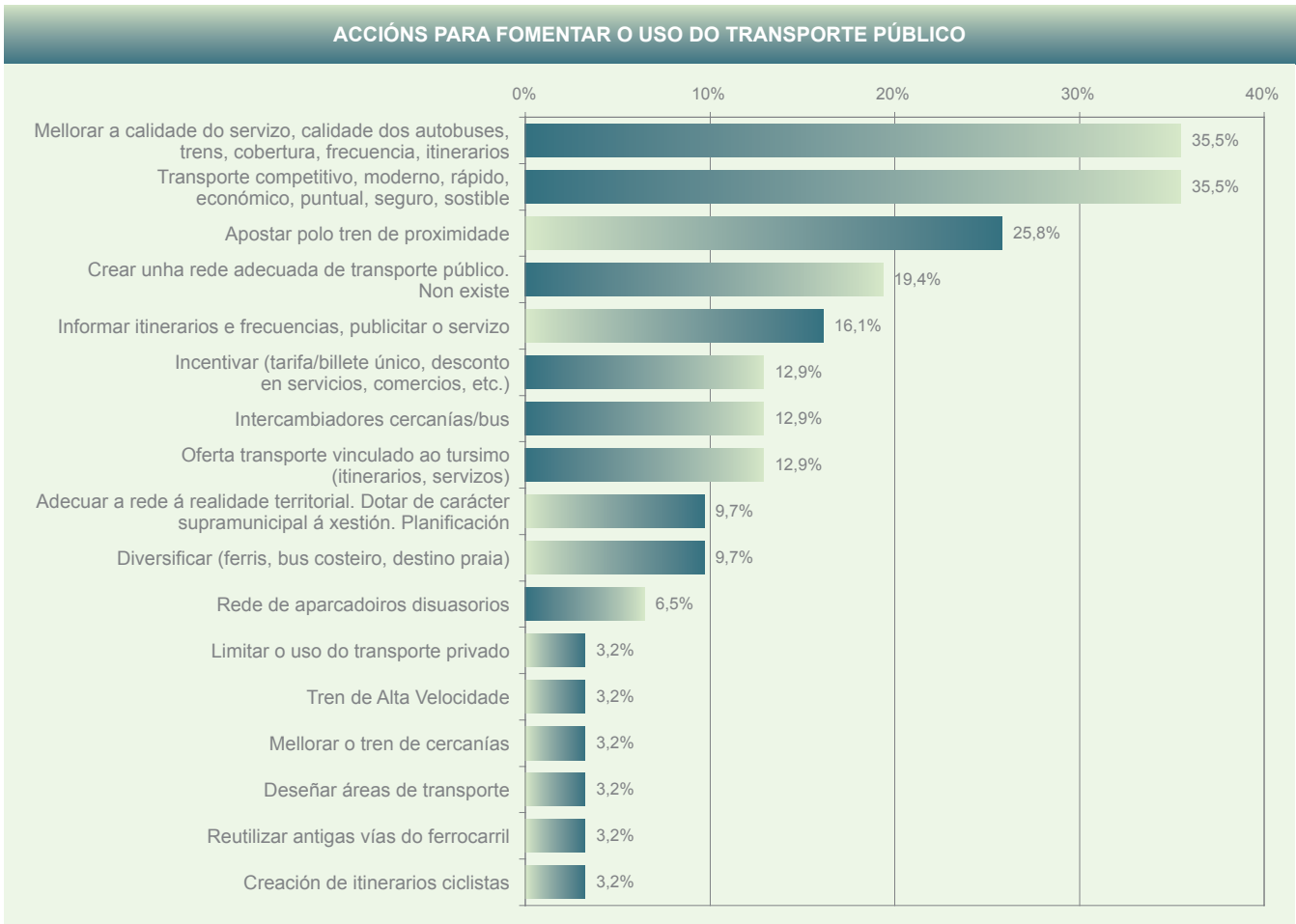

4.6.4. Propoña 5 medidas para fomentar o uso do transporte público urbano e interurbano.

Ante o transporte público aparecen dúas principais respostas, o principal é mellorar a rede existente, a calidade da mesma, aumentando as frecuencias, itinerarios, cobertura, a calidade dos vehículos, a puntualidade. Demándase un transporte competitivo, moderno, seguro e eficaz que sexa máis atractivo que o transporte privado. Outra é a demanda de desenvolvemento da rede en zonas onde non existe o transporte público e a adecuación deste á actividade turística en épocas estivais.

Reclámase unha aposta polo tren de proximidades, recuperando o trazado do ferrocarril e interconectándoo con buses e outros transportes (peonil/ciclista) en intercambiadores destinados a eles que contén ademais con aparcadoiros disuasorios.

Demándase o incentivar o uso do transporte público mediante o establecemento dun prezo único ou bonificacións en comercios e servizos. Así mesmo parece que a información sobre itinerarios e frecuencia non é a axeitada.

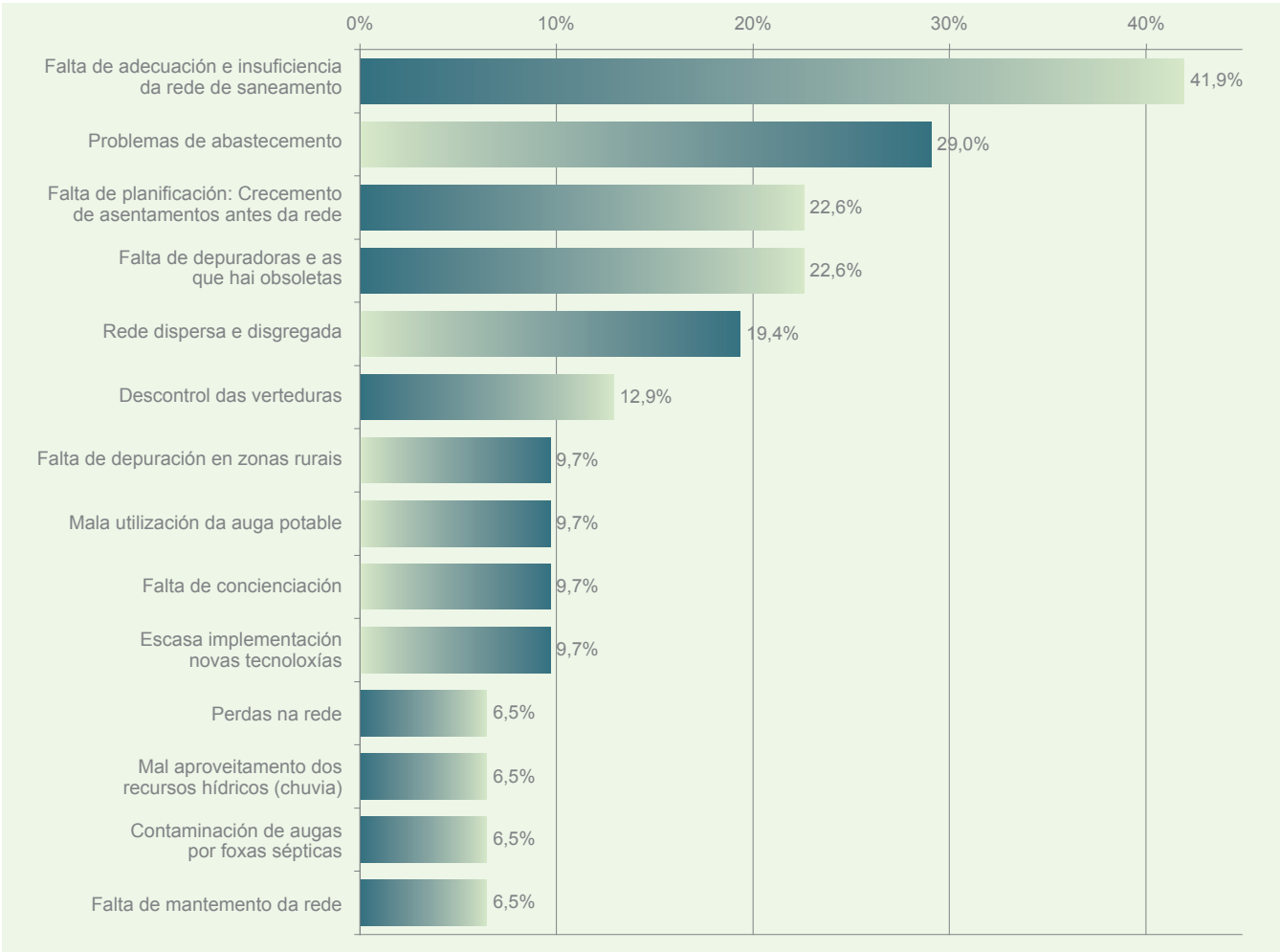
Costa das furnas.
Ria de Corme e Laxe.
Costa da morte.

4.6.5. Identifique os 5 problemas máis importantes en relación coas infraestruturas de abastecemento de auga e de saneamento.

O problema clave detectado é a insuficiencia e inadecuación da a rede de saneamento. Problema derivado da propia distribución da poboación sobre o terreo de maneira dispersa e polo desenvolvemento de urbanizacións sen planificación previa. Esta situación, xunto coa obsolescencia e falta de capacidade das depuradoras en cidades e a numerosa presenza de fosas sépticas no ámbito rural está provocando graves problemas de contaminación de augas subterráneas e rías. A situación agrávase pola falta de control de verteduras.

O abastecemento tampouco parece estar asegurado, pola alta demanda estival e a menor captación. Parece necesaria unha planificación dos recursos hídricos e unha adecuación do planeamento urbanístico á dispoñibilidade destes.

Xunto coa mellora das infraestruturas hai que investir en concienciar á poboación acerca do consumo responsable e mellorar a capacidade de reutilización de augas mediante a implantación de redes separativas. Hai que investir en tecnoloxía e en mantemento.

4.7. ENERXÍA

4.7.1. Identifique os 5 recursos enerxéticos máis valiosos do litoral de Galicia.

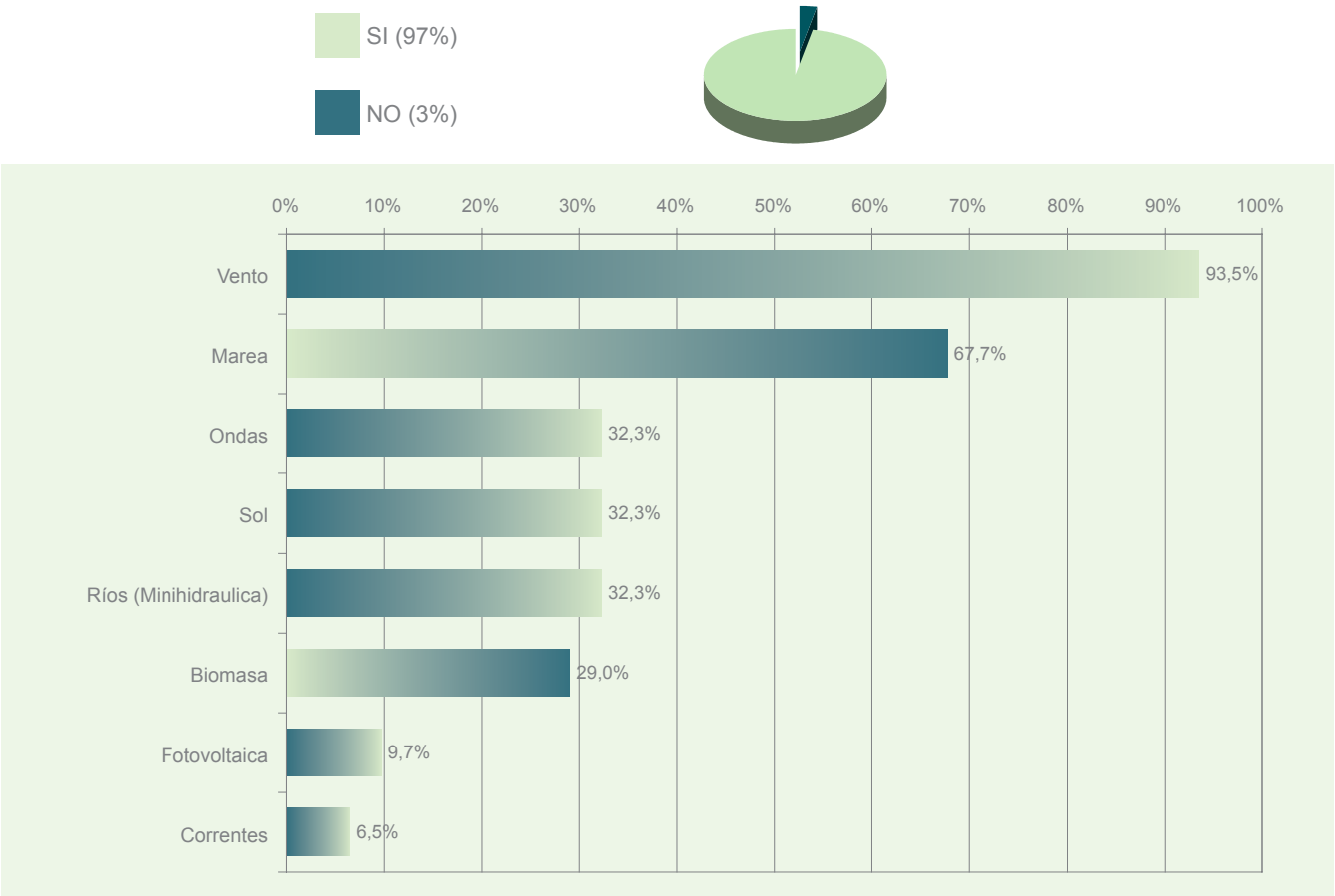
Claramente destaca o vento como recurso enerxético máis valioso, mencionado por un 99,5% dos entrevistados. Seguido aparece a enerxía mareomotriz, a procedente das ondas (undimotriz) e a das correntes, a do sol (xeralmente entendida a do sol como enerxía solar térmica e a terreo fotovoltaica como exclusivamente fotovoltaica), a hidráulica para aproveitamentos dos recursos hídricos de rías e ríos e a procedente do importante volume de biomasa residual tanto de orixe forestal, agrícola e pesqueiro.

Nalgún caso engádense comentarios sobre a escasa capacidade técnica para o desenvolvemento de enerxías alternativas á solar e que o que se describan estes recursos de enerxía potencial non quere dicir que os entrevistados sexan partidarios da súa implementación.

4.7.2. Considera interesante a implantación e o fomento das enerxías renovables como medida para limitar o uso de enerxías convencionais?

Si ☐ Non ☐

Da pequena porcentaxe de entrevistados que considera que non se deberían fomentar o uso de enerxías renovables faíno en función do importante impacto paisaxístico dos aerogeradores sobre unha paisaxe tan valiosa e singular como a do litoral.

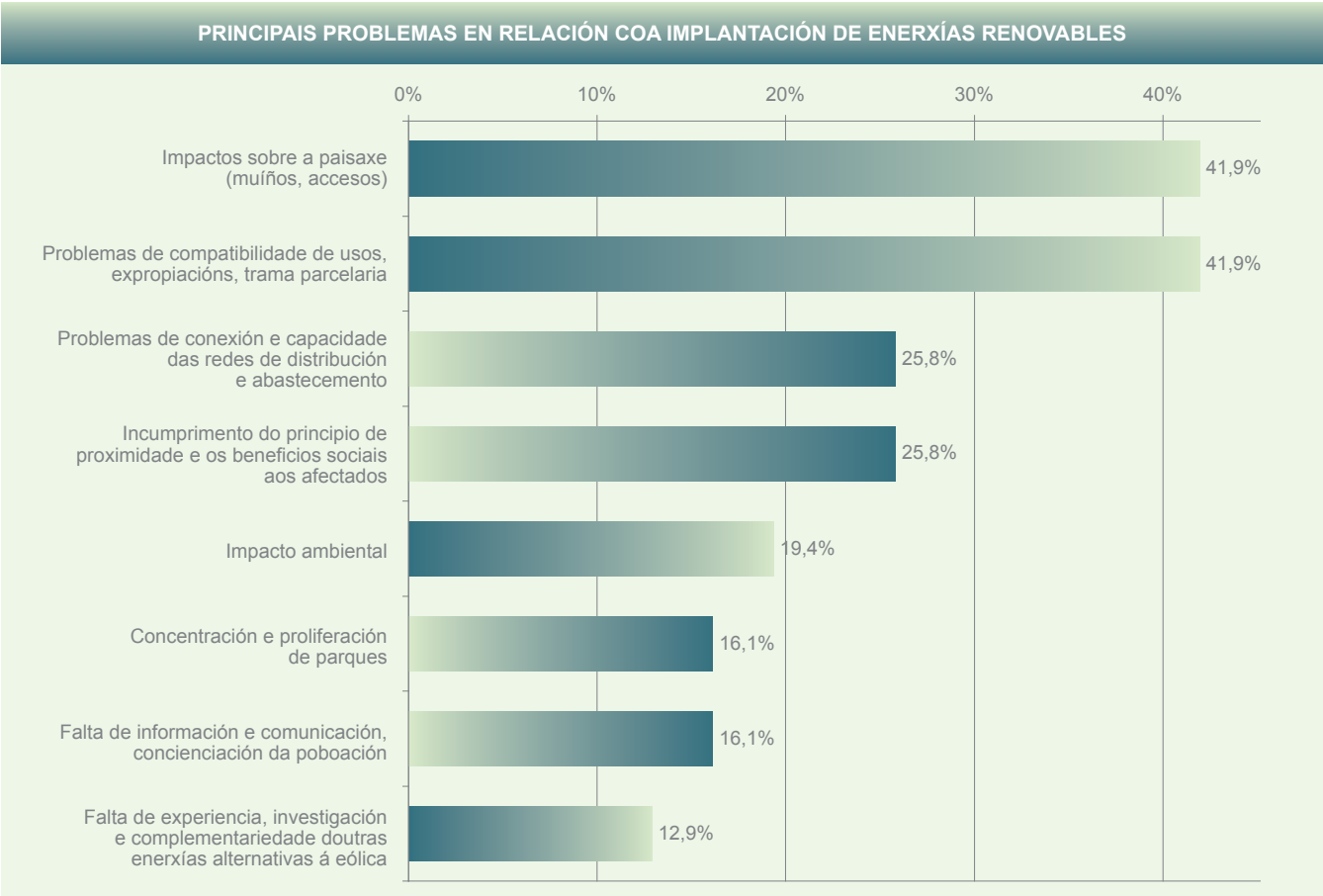

4.7.3. Identifique os 5 problemas máis importantes en relación coa implantación de enerxías renovables no litoral de Galicia.

A concepción prioritaria acerca das enerxías renovables é a súa asociación á enerxía eólica. Só algúns dos entrevistados mencionan a necesidade de diversificar as enerxías alternativas. Desta percepción dedúcese o resto de respostas tales como a percepción do grave impacto sobre a paisaxe dos parques eólicos así como outros impactos sobre o medio natural polo impacto visual, sobre a fauna, o resto de actividades, a apertura de camiños e a afección sobre espazos naturais protexidos.

Destaca tamén a preocupación pola falta de repercusión de beneficios sociais sobre a poboación e as entidades locais afectados pola implementación de parques. A falta de planificación destes e a sobreexplotación da enerxía eólica no referente a capacidade de almacenaxe e subministración á rede e a dispersión de parque sobre o territorio. Tamén cómpre mencionar a afección aos cambios de usos sobre o territorio condicionado por unha trama parcelaria característica de minifundio que perde a súa funcionalidade tras a implantación dos parques.

Determinase como un problema a falta de coñecemento por parte da poboación das repercusións das enerxías renovables polo que se demanda unha maior formación que repercuta nunha maior concienciación da poboación. Cuestionase como un problema a falta de experiencia, e formación técnica en enerxías renovables da poboación galega polo que se debería investir neste sector de formación e desenvolvemento profesional o que suporía un beneficio indirecto para a poboación local no que fai a aumento do coñecemento e capacidades profesionais.

4.7.4. Identifique as 5 accións máis importantes en relación á implantación de enerxías renovables no litoral de Galicia.

Das respostas recibidas, parece claro destacar a necesidade de que exista unha aposta rexional polas enerxías renovables a partir dun plan sectorial que contemple as diversas alternativas de enerxías renovables (eólica, solar, mareomotriz, fotovoltaica) e a súa situación nas áreas do territorio máis axeitado, respectando os espazos protexidos. Demándase unha maior implicación política, unha lexislación clara acerca da situación e criterios construtivos e sobre todo unha maior divulgación e formación da poboación dos condicionantes das enerxías renovables (beneficios/impactos/rendibilidade). Así mesmo demándase unha maior socialización dos beneficios, ou algún tipo de medida compensatoria para as persoas afectadas.

Parece evidente a necesidade de planificar en función da capacidade de almacenaxe e evacuación da enerxía á rede. É dicir, non sobredimensionar os parques, racionalizando o equilibrio entre produción e impacto.

Débase apostar polas enerxías renovables mediante a investigación (desde as universidades) e o apoio da administración e da empresa.

